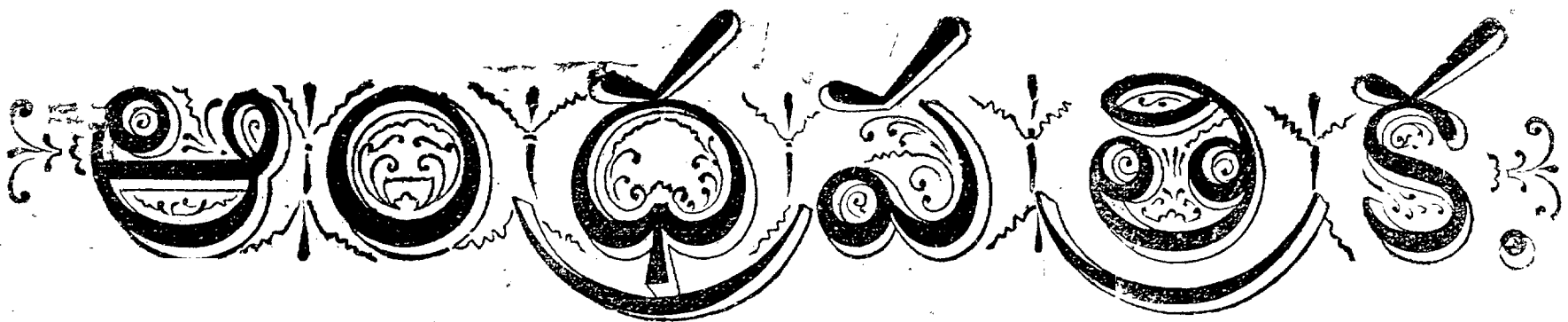

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310832

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేది బుధవారము
రుధిరోడ్డారి నామ సంవత్సరము, మాఖమాస శుద్ధ ద్వితియ ౨.

No. 159
సంచిక ౧౫౯

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహత్తుని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలండరు 1-కి నెల 0-4-0.

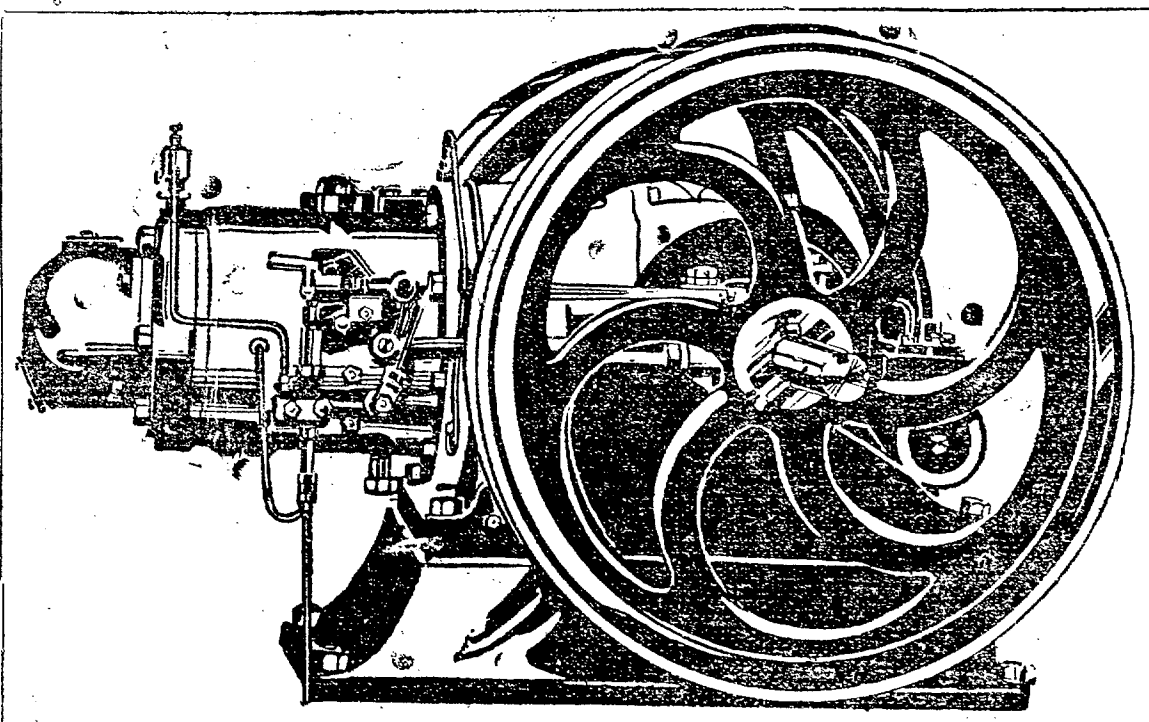
పి. పి. సహ 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుళెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

కేటన్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజినులు.

ఈదిగువ తెలుపబడిన లాభములతోను మిగుల
మితవ్యయము గల ఎంజిను

చౌక

మిక్కిలి మితవ్యయముతో

పనిచేయును

మస్తుమొదలగునవి లోనికి

పోయి చెడిపోదు

సులభముగా కదలును

ధరలు తగ్గించబడినది

ధరలకు మాకు వ్రాయుడు

SOLE AGENTS—

HEATLY & GRESHAM Ltd.

No. 17 & 18, Pophams Broadway,
MADRAS.

Post Box No. 228

Telephone No. 1100

6 మరియు, పాపముల తాలూకాలోను వుంటే బం
దన ప్రత్యక్ష అగ్నిను తెలిసి; కాబట్టి కలవర వివాదాలు, దానికి,
అధికారములేక, ఏ స్థితికి చేరుకున్నా? తెలుసుకోవలసినది.

AVOID CHEAP IMITATIONS

అభ్యుదయము హాన్ డెల్లియూ కారుగాను వాణ్ని కనిపెడిన
వ్రతమాను నివేదించుచు ప్రభుత్వ రాజకీయ పరిస్థితులను గురించి
చాలానేపు మాట్లాడిరి. వారిట్లు చెప్పిరి. 1917 సంవత్సరములో
సామ్రాజ్యము మహాసంఘాటమున పాల్గొని నవ్వుడు, స్థానిక
పరిస్థితులు తెలియకుండ కొంతమంది తయారుజేసిన ప్రభుత్వ
వద్దతిరి ఒకచీట్టు పెక్కురీతమున ఒక గవర్నరు జెసెనలును ప్రజల
పెట్టినపుడు, అందరి అపాభ్యుదయము, అపాయకరమనియు
చారికి చెప్పబడినది. నేడు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము అపాయక
ములొనర్చు సంఘటి స్పష్టము. ఏలయన దేశములో ఒకపక్షము
వారు దానిని నాశనముజేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు.
ఏను అసహాయోద్యమమువల్లను కష్టపరీష్కరణము వల్లను, కాన
నొల్లంపునము ఈనను బలమును కూర్చుకొని యిప్పియును ప్రభు
త్వమును బలవంతపరచి కొన్ని శత్రుపాములను గ్రహించవలె
నని చూచుచున్నారు. 10 సంవత్సరములు పూర్తియయ్యే కరకు
స్వపరిపాలన విషయమున ఏనుభిక్షుద్ధిని నను విచారించుటకు
మనము నిరాకరింపవలెను. తెల్లమిసీస్టరులోనున్న ఏవభుత్వ
మైనను యీవరకుకు మించి సంఘసంస్కరణ చట్టములలో
నభిప్రాయించిన యెడల. కాభ్యుదయము ప్రభుత్వమువారు దీని
ఫలితమును త్వరలో గాని అలగ్యముగాగాని అనుభవించురు.
ఏలయన ఏపక్షమువారికిని సమ్మతముండదు. మన సంఘమువారి
విషయములో వారిట్లుజేసిన యెడల మనసంగతి మనము విచా
రించుకొని మనసంగతి మనమే చూచుకొనుటకు స్వేచ్ఛగలవార
మగుదుము. అభ్యుదయము ఉత్తమాధ్యమైన తరువాత ఏ
త్రోనుగాదు, మంత్రివర్గము నేర్పరచుటకై సి. ఆర్. దానము
గవర్నరుగారు పిలుచుచున్నట్లు సంఘము కాన్సిలు వారి అస
మ్యితిని దెలుపుతీర్మానమును ఉత్తపాదించిరి. తీర్మానమునకు
చాలామంది సభ్యులు అభ్యంతరము తెల్లగా తీర్మానము ఒకపాదమును.

(అ. త.)

అయ్యుళ్ళేద భూషణ నోరి రామకృష్ణి, ప్రాప్తిటకు అయ్యుళ్ళేద నిలయము, బెజవాడ.

నిన్ను (5 వ తేది ఉదయమున పూనానగరము న సానూను వైద్యశాలలో బొంబాయి దొరతన మువారి వద్దనుండి వచ్చిన ఉత్తరప్రను కల్పలు మాడకుగారు గాంధీ మహాత్మునకు చదివి విని పించిరి. వెంటనే మహాత్ముని పట్టికువార్డుకు తీసి కొనివచ్చిరి చాలమందిపౌరు లచ్చటకేగి వార్డు నందర్కించుచున్నారు. మాలానాపాకతాలీగారు బొంబాయిలోనుండగా వారికీశుభవార్త తెలిసినందున వారు వెంటనే ఉదయమునకు మరల సానూను వైద్యశాలకు వచ్చి మహాత్మునితో కడుదడవుమాటలా

డి. పూనానగరవాసులు మహాత్మాగాంధీజీని తన వ్యవసాయమును విద్యాశాలలు మునిసిపల్ కార్యాలయములు వర్తకులకార్యాలయములు మున్నగున వన్నియును మూయబడెను. ప్రధానరాజమార్గము తోరణపతా కాసులతోనలంకరింపబడెను. విన్నరాత్రి నగరమంతయు దీపావళులచే నలంకరింపబడెను. నిన్నసాయంత్రము గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. 5 వ తేదీ ఉదయమున గాంధీమహాత్ముడు సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారితో చాలసేపు మాటలాడిరి. అధిమహాత్ముడు మరల 15 దినములకు తక్కువగాకుండ మహాత్ముడు సానునవైద్యశాలలోనే యుండునని తెలియుచున్నది.

మరయొక పూనా తంతివార్త

నిన్న ఉదయము 7 1/2 గంటల వరకు సానున వైద్యశాలలో విడుదలయ్యిరి. గాంధీమహాత్మునిగారి మరల ఎక్కడిగాని తెలియక. కన్నుమూడకునే ముందు సానునకు తెలిసిరి. అప్పుడతడున్న ఆంధ్రాసుగారి ఇంట్లోనికి వెళ్ళి చక్కగా వర్ణించివారి. అంతివార్త బొంబాయి నుండి ప్రకటించబడును.

నిన్న 5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గాంధీమహాత్ముని లొమ్మిదవదినమున దుర్బి. కర్ణాటకలోని నీర్వాహకులు (ప్రత్యేకతర) (ప్ర) కేటా ఆఫ్ టెంట్స్) లో చేరిరి. ఒక విశాలమగు గదిలో ప్రక్కప్రక్కగా ఒక (కన్న) ఉపచారిక సభలునుండి. ఇతరులయొక్క సభలుగల గానములును విన్నవైతే తమను వందలదిగాకచుచున్నారు. తేపు అకగారి వ తేదీ) ఒక ప్రకటనము చేసినది మహాత్ముడు తెలియెను.

నగరములో మహాత్మావస్తువులు

మొదటిసారి విద్యాలయ సంఘాధ్యక్షుడు భోపల్లెగారి ఆజ్ఞాసారము మొదటిసారి పాఠశాల లన్నియు మూయబడెను. మార్కెట్ కమిటీ, కమిటీ ప్రకారము మొదటి మున్నగున వన్నియును నిన్నమూయబడెను. నిన్న సాయంత్రము గొప్పసభ జరిగినది.

ఆంధ్రాసుగారి ప్రకటనము

గాంధీమహాత్ముని నిన్న సందర్శించిన పిమ్మట ఆంధ్రాసుగారు సానునవైద్యశాలనుండి బొంబాయి కేగి యిటుల ప్రకటించిరి.

నేను (5 వ తేదీ) ఉదయము 7 1/2 గంటలకు నేను పూనానగరమున సానున వైద్యశాలలో మహాత్ముని సన్నిధి నుండి. మహాత్ముడు 48 రాత్రి (48 తేదీ రాత్రి) బాగుగా నిద్ర పట్టించున 5 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముని వదనము సంపూర్ణ సాత్విక తేజోవిరాజితమై శత్రువర్మయొనరుచుండెను. మహాత్ముడు సుమల్లసమున నొప్పుచుండెను. మేము మాటలాడుచుండగా కల్లులు ముడతగా రుచికి వచ్చి "ఎట్టి మరణమునోరకుండ దొరకనమువారు ముమ్మలను విడుదల చేసిరి" అని మహాత్ముని మహాత్మాగమగ వర్ణనగా కొనియాడెను. పిమ్మట ఉత్తరపున సాంధ్యముగా చదివి విడిచివెను. "ఈ ఉత్తరపున దొరకనము వారు ప్రత్యేక వార్తాపరిచే వారు పండి. ఆదేశ రావు నిన్న (48 తేదీ సాయంత్రము) రాత్రి దానిని వాకందజేసెను. ఈ ఉత్తరపునమున స్వయంగా మిత్రుని విన్నవించునకు మహాత్మునితో నిరంతరము వాదన చేయించెనే తెలియింపబడినది. మిత్రుని మిత్రుని నిర్బంధము నుండి ముక్తమైతిరి." అని కల్లులు మాడకుగా రాగిందగా మహాత్ముడు కుటుంబము నిరుత్తరముండెను. "మరలకాలము నేను మిత్రుని అతిథిగాను విడిచివెను గాను యుండుటకు మిత్రునిగారిని రని నేనానించెను" అని పిమ్మట మహాత్ముడు మరల అందులకు ముడతగా ముడతలై నట్టి "వైద్యుడ నగు నాయాజ్ఞలను మిత్రుని మిత్రుని యిదిగ రకు వలెనే సరికొత్త మార్కెట్ కమిటీ బుధవారము పూనానగరమున కలిగించెను. మూలమున వాడు మహాత్ముడు. అట్లు జరిగిన కే వాడు పూనానగరమున కుత్సాసానున" అని పూనానగరము నడిచి. అట్లు పిమ్మట మరలకాలము నేనెట్టి మాడకుగా మహాత్ముని కలిగి కల్లులలో "ఇంతవరకు మహాత్ముడు ప్రభుత్వమున దిడినాభివృద్ధిగా వారోగ్యము కలుగుచున్నది. ఇప్పుడు పలువురు మహాత్ముని సందర్శన వారలకు. భాగ్యధర్మములకు మిత్రునితో మిత్రునితో కలిగి వారిలో

రకు వారు తొందరకాలమునకు గాన సంపూర్ణాభివృద్ధి కలుగుతును. మహాత్ముడు చాల విశ్రాంతి యరవరము. ఇది చాల ముఖ్యమగు కారణము. ఈ కారణమున వారి విశ్రాంతి కట్టి భంగమున కలుగుతుండే చేయుటయే వారియందు భక్తి ప్రేమలు కలుగజేయుచున్నది. మహాత్ముడు వారికి ఉపదేశములు వారు తక్కువ కల్పన వారోగ్యము వారి కట్టి తొందరము కలిగించుచు రని వత్తునను కత్తులతో వారికి చేయించిన గాయములను పూర్తిగా మరల గాన నిర్మితమునను నేమాత్ర ములను కలిగి ను చేసినవనియుండెను. మరల మొదటికి రాగలను. ఇంకను 15 దినముల పాటు విడిచివెను గాను మహాత్మునిగా మారగలను. అందుల కంతవరకు మహాత్ముడు తనకీ తనకు ముడతలై కత్తులను ముడతలై వర్మమున చాలను. మూలముగా జరిగినది కాన నికలుండు గూడ వర్మధర్మి భంగము కలుగునను సంతకమున కవకాశమువచ్చుచు కార్యములను చేసిగూడ చేయకుండ వాగ్రత్తయ్యుకొనకల్పదు." అని కల్లులు ముడతగా ముడతలై మార్యకరణముల పరాశమును ముడిగాలియును వాగుగా సానునకు తగిన ముడియుకగదిలోని గాంధీమహాత్ముని మార్పు కలిగి ముడతగా రాజ్యాపిచించునకు మహాత్ముని ముడియుక గదిలోని మార్పు. దానికిచేరి యొక సారానూడ నున్నది.

ఉదయమున కల్లులు ముడతగా ముడతలై వర్మగానే అభివందన తంతివార్త అపరిమితముగా రాసాగిరి.

గాంధీమహాత్ముని వదన కర్మధర్మమున సరి కిప్పుకాలములో వర్మధర్మమున వారోగ్యము కలిగినమున నిజమేదాని మహాత్ముడిగల చాల నిరసనతోనున్నాడు. గాంధీమహాత్ముని పూర్తిగా మారలేదు. కాన దానికాంతి యొక కంతరాము కలిగింపగలవార్యమున గూడ చేయకుండుటకు ముఖ్య కర్మధర్మమున్నది. ఇది ముడతల ముఖ్యముగా యీ నెలకలకు ముడతల మహాత్ముని కలిగింపగలవార్యమున ముందునకంత మేలుకలుగగలదు. అనుదినమున సంపూర్ణమున విశ్రాంతి ముఖ్యమగు గాన మహాత్ముని ఆరోగ్యమున కోరిక వారందరకు కల్లులు ముడతగా రిహితోక తేకమున వాగుగా గాన ముడి సంపూర్ణాభివృద్ధి కలుగువరకు మహాత్ముని విశ్రాంతి కట్టి భంగమున కలిగింపకుండవలెనని నేనుగూడ విన్నవించెను. ప్రస్తుతము వర్మధర్మములతో గూడ మహాత్ముడు మూలము కలదు. ఈ ఉత్తరపునమున నేనువాని వతికలకు పంపెదనని మహాత్ముడు తెలింపగా దానిని చదివి వినిపింపున మహాత్ముడు నన్నడిగెను. నేను చదివి వినిపించిరి. మహాత్ముడాయె దించెను. పిమ్మటనే దీనిని వర్మధర్మము పండి." అని ఆంధ్రాసు గారు ప్రకటించిరి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

ధిల్లీనుండి చేసిన ప్రకటనము

గాంధీ మహాత్ముని విడుదలచేసినందులకు భారత జేతము నందున విశేషములందును గల మిక్కిలందరకు మహాదానంకమున పొందుచు భగవంతుని కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాను. అట్టి వారందరితో కలసి నేనును నాసంతోష భక్తి కృతజ్ఞతలను తెల్పించుచున్నాను.

నిన్ను విశ్రాంతియందును అసాంసా సర్వధర్మములకు స్థిర చిత్తముతో ననుష్ఠించుచుండును ప్రపంచమున గాంధీ మహాత్మునిగలవారోగ్యము నిరంతరపుట్టియుండలే దిప్పునూడ లేదు.

అట్టి మహాత్ముని కాకాగారమున నుండుట ఆశ్చర్యముననియును కోరికనునును మొదటినుండియును నేనెతలం చుచుంటిని గాని ఎట్టికేట దొరకనమువారి ఆశ్రయములు తొలగించినందులకు నేను మహాత్మాగమగ నానందించుచున్నాను. మార్కెట్ కమిటీను మార్యకరణమున నిరంతరమునకు నేనెట్టి గలుగుటకు గాంధీ మహాత్ముని దీర్ఘ యూరాశోగ్ర్యకర్మముల నొనగవలెనని నేను పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను అని మాలవ్యాగారు నిన్న ధిల్లీనుండి ప్రకటించిరి.

లాలా గిరిధారిలాలుగారి తంతివార్త

"మహాత్ముడు ఎట్టి మరణమునోరకుండ దొరకనము వారు విడుదల చేయుట జేక మునకు భగవంతుని వారోగ్యము విడిచివెను. వారికి విడిచివెను. అప్పుకను ప్రభుత్వమునకు వ్యక్తియగు మహాత్ముడు వేర్వేరుచున్నాను. వారిని విడిచివెను. రాజోగ్యము కలుగవలెనని ఎల్లవారు ప్రార్థించుచున్నాను. అ

తనకును కాను సంపూర్ణమున విశ్రాంతి గొనవలెనని నూని చుచున్నాను. నేను రాత్రి దీపాభి ఉత్సవమున జరుపుటకు నగర కాంగ్రెసు సంఘము వారే రాత్రి టు చేయుచున్నారని నిన్న ఆ ఉత్సవమున విడుదల తంతివార్తతోగానే అటునుండి లాలా గిరిధారిలాలుగారు మహాత్ముడు తంతివార్త నందిరి.

అహమదాబాదులో వేడుకలు

నిన్న ఉదయము గాంధీమహాత్ముని విడుదల వార్తకు తెల్లదించుటకు కనీసము 500 ప్రత్యేకసూచిక ప్రకటించుడెను. వేటకే బాతీక్కి పాఠశాల గాను విల్లులను మూయబడెను. మా నేకు చాతు టా దు వాని యుల ను పతాకములతో నలంకరించిరి. మధుగావరవద్దామలకు పంచి వేట్టిరి. మధ్యాహ్నము బాతీయిరావలెనని డిరెక్షన్లు బయలుదేరి పీఠాద్దు మితగా బాతీయిగిడులు పాడుచు నడచెను. విడుదలకు సంతోషమును తెలుపుచు నేనుస్తాక ప్రాకరకు సంఘము వారు శ్రీమతి కస్తూర్బాబుగారికి తిరిగి వార్త నందిరి. బా బాబు కస్తూర్బాబు గూడ సో విడిచివెను తంతి వార్త నందిరి.

బొంబాయి

విడుదల వార్తవిని అన్ని ప్రజలు ముగియు చాల కంకణించిరి. నిన్న బొంబాయిలో ఈ విషయము శత్రు యికరణములు జేసెదరు.

నాగపూరు

విడుదల వార్త నిన్న మధ్యాహ్నము తెలిసినది. వేటకే తెల్లదించుచు వ్యాపించిరి. ఎల్లవారు చాల సంతోషించిరి లాహోరులో దీపాభి

నిన్న రాత్రి లాహోరులో చాలమంది తమగృహములకు వర్తకసానములను దీపావళులచే నలంకరించిరి. కాంగ్రెసు సంఘమువారు బహిరంగ సభ చేయుచేరిరి. మహాత్ముని సన్నిధిందును తీర్మానము చేయబడెను. ఈ వార్తవిని ఎల్లవారు ను సంతోషించిరి. ఇండియా పోరకనము బొంబాయి దొరకనమున అభివృద్ధియు పలువురు రాజకీయజీవి వర్మధర్మము తంతివార్తలను పండి. మధ్యాహ్నము కాంగ్రెసు నులకీలు బాతీయ గిడులు పాడుచు డిరెక్షన్లు చేసిరి.

కలకత్తా

విడుదల వార్త నిన్న పరము 11.30 గంటలకు తెలిసినది. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు నగరమునందరకు తెలిసి పోయి నది భారతీ ఉపతీల్పమును ప్రత్యేకసూచికలు ప్రకటించెను. ఉత్తరభాగమున ప్రజలు మహాదానంభరతులైరి. హిందువులు నుచు మహాత్ముడి యులు ను గూడ విభేదములను విస్మరించి వేదములను లోను మనీయులను ప్రార్థనలు చేసిరి. ప్రభుత్వేతర కళాశాలలను పాఠశాలలను మూయబడెను. ఉత్తరభాగము వ్యాపారము నిలిపి వేయబడెను. 10-30 గంటలకు తంతివార్త రాగానే మండలములకు తంతి వార్తను పంపబడెను. అవట సర్వములను జరిపిట్లు సాయంత్రమున మండలములనుండి కలకత్తాకు తంతివార్త కర్మధర్మముగా రాసాగిరి. కలకత్తాలో మిర్జాపూరు పాఠశాలలో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. హిందువులును మహాత్ముడి యులును గూడ విచ్చిరి. చాలమంది యువ వ్యాసముల నిచ్చిరి.

పత్రికాభిప్రాయములు

న్యూ ఎంపైరు (కలకత్తా)

మహాత్ముని విడుదల కన్నీటి కుటుంబములకు సంతోషించె దిరు. రాజకీయవిషయములకు ముఖ్యము లగును. కార్మిక ప్రభుత్వము వారు చేసి మొదటికార్యము సర్వజనప్రయోజనమునై భారత రాజకీయములందు నూతన శక్తి చేర్చుచు. టిడిగా నుండుటచాల సులభముగా మున్నది.

ఈవిని గున్యాను (బొంబాయి)

ఈ విడుదలవలన ప్రభుత్వమువారి బెహర్యము విడిచుకు చున్నది. ప్రజల సహాయమును బయలుట కట్టి ప్యాగమునైన దొరకనమువారు వెనుకే యర నిన్ను ముచుచుటకు దొరకనమువారు చేయవలసిన పనిని ఘోషముగా చేయుటకే ఉదాహరణముతో నిర్వహించిరి. ఇక అసహాయములను వర్మధర్మము

నూతనగింపకలెడు. భజనము సాగించినతరువాత. జేమనామ సంకల్పము

అన్యుత్పాదనం దిహి, మదరాసు - బొంబాయి

పంక్తులను పూర్తిగా, పూర్తిగా, నడినాడతావా

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 6 వ తేది

బుధవారము

ఆ గా ఖా ను గారు: నో బిలు బహుమానము

శాంతిరక్షణ బహుమానమున కిప్పు డెవ్వరయినను నర్హులున్నయెడల, గాంధీమహాత్ముని కన్న మరెవ్వరైన లేరని శాస్త్రము ఆతిథిగా క్రి గానేడదు. ఈ సంగతిని వాస్తవ్యుడైనందున సుప్రసిద్ధ పత్రికలు గుర్తించి యుండెను. కాని, మన స్టేటు కౌన్సిలు సభవా రెక్కడు సస్వజ్ఞులు. వీరికి గాంధీ మహాత్ము లొక లెక్కలేదు. సర్ మెనక్టీ డా భాయిగారి యభిప్రాయములు దెలిసియున్నవే. వీరికి ప్రజాశయములపై నేమాత్రము సానుభూతి లేదని ఎల్ల రెవరిన సంగతియే. ఆధికారాధిమంతు మునందు వీరికి పెట్టినదిలేదు. ఇట్టివారు, ఆగాఖాను గారికి నోబిలు శాంతి బహుమానము నొసగవలయునని తీర్మానము నుపపాదించి. భాంతీయనికి నోబిలు బహుమాన మొసగబడినచో, స. తనిపనివారుండరు. కాని అసర్వాలగునది కిట్టి బహుమానము చేకూరుచోనూత్రము, భారతజాతి కంతకును తలవంపులగును. మనదేశములో నెసగబడిడి బిరుదుములవలె, వీరికిని విలువ దగ్గిపోవును. ఆగాఖానుగారు గొప్ప ధనవంతులు. బ్రిటీషు ప్రముఖులకు వీరిపై నభిమానము మిక్కుటముగ గలదు. ఆగాఖానుగారి గుఱ్ఱములు యూరపునందు అనేకపం దెముల గెలిచి ఫేర్లాంచినవి. ఎప్పటికప్పుడు క్రొత్త గుఱ్ఱములను కొని, వీరు శిక్షణ నొసగుచుందురు. ఆంగ్ల దేశమునందలి ఉన్నతజాతులవారికి గుఱ్ఱపు పందెములని మిగుల సరదా. అందుచే ఆగాఖానుగారి పేరు తెలియనివారుండరు.

ఇంతయుగాక, వీరు విశేష కాలము యూరపు నందే గడుపుచుందురు. గొప్పవారందరతో వీరికి పరిచయముగలదు. వీరి ఆతిథ్యమును స్వీకరించు భాగ్యము పెక్కుమంది ఉన్నతాధికారులకు లభించును. హిందూ దేశమునకు విచ్చేసిన, వీరు గవర్నమెంటు భననములలో ఆతిథిగనుండురు. ఆకృతి యందు, వీరు సంపూర్ణముగ యూరపియనులభావీయందురు. రాజకీయాభిప్రాయములందు, వీరు కడు గడుమివాదులు. మొగ్గు ఆధికారవర్గముపై పునకే ఒరిగియుండును. మహమ్మదీయమతముపై వీరికి సహజాభిమానమున్నను, కిలాఫాత్ ప్రశ్న పరిష్కారము గావలయునని వీరు పట్టుదల జూపినను, వీరు తీవ్రవాదులుగారు. ఎక్కడికక్కడీ వీరు సంతృప్తిజూపుచుండిరి. ఇంగ్లండునకెప్పుడును కృతజ్ఞత కలిగియుండిరి. కిలాఫాత్ ప్రశ్న ఇంకను పరిష్కారముగాలేదు. మహమ్మదీయు లింకను సంతృప్తులుగాలేదు. ఆగాఖానుగారుమాత్రము తమ సంతృప్తము నధికముగ వెల్లడిచేసిరి. ఇంతటితోబాక, తుర్కీ దేశము రిపబ్లిక్కు అయినందులకు సంతసించుటకుమారుగ, కలీఫాకు రాజ్యాధికారము లేనందులకు వీరు పరితాపము జూపిరి. వీరుబంపినలేఖ తుర్కీలో పెద్దకలవరము గలిగించెను. ఆగాఖానుగారిపై తురుష్క ప్రభుత్వము వారాగ్రహపూరితు లయిరి. ఆగాఖానుగారు పిమ్మట దెలిసిన సమాధాన మేమాత్రము తృప్తి కరముగ లేకుండెను.

ఆగాఖాను గారు తమ విశ్వాసముల ననుసరించి మెలగుచున్నారు. అందుకు వారి నెవరునునిందింపబోరు. కాని శాంతిరక్షణకై వీరు సల్పిన ఘనకార్యములెవ్వయో ప్రపంచమునకుగాని హిందూదేశమునకుగాని దెలియకున్నవి. ఇట్టివారికి హిందూదేశ పక్షమున బహుమతినిచ్చి, ప్రజలు సంతసించజాలరు. తుదకు మహమ్మదీయులయినను సంతృప్తి జెందజాలరు. దాదాభాయి రీతిర్మానమును ప్రతిపాదించుట కుద్దేశ మేమియో తెలియదు. స్టేటుకౌన్సిలు సభలో నెట్టి బహిమానిన తీర్మానమును ప్రవేశ జెట్టినను, అది యిది పక్షమును ప్రభుత్వసభ్యులొందార్యముజూపి, తామీ తీర్మానముపై వోటు జేయమని వాగ్దానముజేసిరి. ప్రజలే యిట్టి తీర్మానము గావించిరని దెలుపుట వీరి యిద్దేశమై యుండును. ఇట్టికోర్కెను ప్రజలు దేవులకు విలువలేదనియు, శాసనసభ లే దెలుపవలసినదియు, దాదాభాయిగారు బలికిరి. దాదాభాయిగారి నుడువు లెంతసరసముగ నున్నవో యూహించవచ్చును. ఆగాఖానుగారికి శాంతిబహుమానమునిచ్చుచో, తుర్కీ సందిని గుదిచ్చిన ఛెలమున్నట్లు, కర్లనుప్రభువుల కేల యాయగుండదని కే. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు ప్రశ్నించిరి. అంధిమహాత్ముని కీ బహుమానము బోకుండ స్టేటుకౌన్సిలు సభవారు జేయదలచినయెడల, ఆగాఖానుగారి కీయగోరవచ్చునని, వీరు తెలియజెప్పిరి.

సెత్తాగారు మరెవ్వరికీ విజ్ఞప్తవాదము గావించిరి. ఏదియో నెక్కడేపు శాంతినిగాక ప్రపంచ శాంతినిరక్షించినవారి కేయబహుమతి నీయవలయుననియు, అందుచేమహాత్ముడు ఇందుకు అర్హుడుగారిని యివీ యుద్దేశము. కాని, మహాత్ముని సత్ప్రయత్నములవలననే, మహమ్మదీయ ప్రపంచము అహింసను విడనాడక విజయము బడసెనని దెలిసిన సంగతియే. లేనియెడల ప్రాచ్యప్రపంచ మంతటను సంతోషముదయించి, ప్రపంచమునల్ల కల్లోలముగావించి యుండెడిది. తుర్కీ ప్రశ్న పరిష్కారముగుటకు, మహాత్ముని ప్రయత్నము లెంతవరకు దోడ్పడెనో ఆయా దేశములు గుర్తించిన విషయమే గాని పేరుగాదు. జర్మనీ మొదలగు దేశములలో శాంతి సాధనము నవలంబించుటకు, మహాత్ముని పలుకుబడియే కారణమయ్యెను. సెత్తాగారి కీ సంగతి దెలియకపోవచ్చును గాని, వాస్తవ్యుడైనప్రపంచ మీ సంగతిని గుర్తించుచున్నది. తాత్కాలిక శాంతిరక్షణకే గాక, మహాత్ముని సంబోధనము యుద్ధము లికమీద తలయెత్తుకుండుటకు మార్గము జూపుచున్నటుల సుప్రసిద్ధ రాజకీయతత్వజ్ఞులైన గుర్తించియుండిరి. అంత రాతీయశాంతి సురక్షితముగ నుండవలె ననిన, మహాత్ముడు బోధించిన సూత్రముల నాధారము జేసికొనక తప్పదు. ఆమెరికాదేశపు జిజ్ఞాసువులలో ప్రసిద్ధిపడసిన డాక్టరు సండర్లాండుగారు మాడరకొరివూర్య పత్రికలో వ్రాయుచు యుద్ధముల సంతరింపజేయు మార్గము నిటుల సూచించిరి. “మానవ కోటియొక్క నైతికశక్తి ఫిరంగుల దెబ్బను మించి పోవుచున్నది. ఇకమీదనుండియు, శాంతిని ప్రేమించుచు ఆ యుద్ధ రహితులగు జాతులును ఆ యుద్ధములు మిగుల తక్కువ గల జాతులునుమాత్రమే సురక్షితముగ నుండగలవు, వీనిపై నెవరును ద్వేషముగాని విరోధముగాని గనుబటుపడు. ప్రజాభిప్రాయ బలముపై నను, మానవుల నైతికశక్తిపై నను ఆధారపడియుండెడి జాతులే, ఎట్టి అపాయమునకు లోను గాక సుఖముగనిలువ గలవు.”

ఇట్టి యనుకూల తరుణ మేలెంచుటకు, మహాత్ముడే కారణభూతు లగుచున్నాడు. మహాత్ముని

సిద్ధాంతములు సఫలమగుచో, మిలిటరీమనుష్య అదృశ్యమగును. ప్రతిజాతికిని స్వయంనిర్ణయాధికారము గలదు. మానవకోటి పశుబలుముపై గాక, నైతిక ఆధ్యాత్మిక బలములపై నాధారపడునపుడు, స్వయం నిర్ణయాధికారము సురక్షితముగనుండును. యుద్ధము లంతరించును. ప్రతిజాతియు నిజస్వార్థతృప్తి ననుభవించుచు, దిగులు లేక సుఖముగ నిధురంధ్రగులుగును. డాక్టరు సండర్లాండుగారు దెలిపినటుల ఆయుధ విరహితమగు జాతీయే ప్రపంచమునకమీద వశపరుచుకొన గలదు. శాంతిరక్షణ కిది గదా సాధనము! మహాత్మునిమార్గ విఃట్టి యాదృశ్యమునకు తప్పక గొంపోవును. ఐనను మహాత్ముడు నోబిలు బహుమానము నకు బహిమాడట. నా ర్థేపాగ్గ మెంటు నియమములు మహాత్ముని కీబహుమతి నిచ్చుట కింగ్గీరింపవట. తుదకు స్టేటుకౌన్సిలు సభవారు దాదాభాయిగారి తీర్మానము నంగీరించిరి. ఈ తీర్మానమున కెట్టి విలువ గలదో ప్రపంచము గుర్తించకపోదు. గాంధీ మహాత్ముడు బహుమానములను గాని బిరుదుములనుగాని ఆశించువాడు గాడు. నోబిలు బహుమాన మెవ్వరి కిచ్చినను, మహాత్ముని కీ ప్రతిష్ఠలకు కొంతగలుగబోదు. మహాత్మునికి బహుమతి నిచ్చిన, నోబిలు బహుమానము సాధికమగును. అందువలన బహుమతి నెనగినవారు తిమ్మతామే గారవించుకొన గలరు. మహాత్ముడు మానవకోటి కొనర్చిన మహాపకారము ఎల్లరకు దెలిసియే యున్నది. ప్రజలంతాను పొగడ్డలతోను అతనికి బనిలేదు. ఎట్టి సహాయము లేక మహాత్ముని కీ శాశ్వతము గ నిలిచి యుండ గలదు. అతనిని ఏకారాగృహ మయినను, నిలుపుకొనజాలదని రూఢియయినది. మహాత్ముని తేజము కారాగృహకుడ్యములకు భేదించుకొని, దశదిశలను వ్యాపించియుండెను. ఆధికారులు మహాత్ముని చిరకాలము నిర్బంధమున నుంచుట దుస్సాధ్యమయ్యెను. ఆత్మశక్తి ముందర పశుబలము నిరర్థకమని రుజువయ్యెను. రానురాను ఆ తత్వ క్రియొక్క సజతేజ మధికముగ ప్రఫులింపకమానదు. సైన్యబలముగాక ఆత్మబలముగల దేశమే, అత్యధిక సన్మానము బొందెడికాల మరుదొంచకమానదు. అట్టిఫలితము చేకూరినవిమ్మట, ఇందుల కెవరు ముఖ్యకారణభూతులో భావిచెల్లకారుడు తప్పక లిఖింపగలడు. ఈమారు నోబిలు బహుమాన మెవరికి ప్రసాదించబడినను, నూతన యుగస్థాపకుడు గాంధీమహాత్ముడే యని, ప్రపంచ చాత్రము నిరూపింపక మానదు.

పరస్పర దూషణ

మద్రాసు శాసనసభలో బ్రాహ్మణేతరపక్షము వారు పరస్పరదూషణతో కాలము గడుపుట శోచనీయము. వెనుక మంత్రులపై విశ్వాసము లేదను తీర్మాన ముపపాదించబడినపుడు, పానగలు రాజాగారు స్వయముగ నెకలేఖను సభ్యులకు పంపియుండిరి. మంత్రులమీద కనుకూలముగ వోటు జేయవలయునని బానిలో కోరియుండిరి. ప్రభుత్వముపక్షమున నీలేఖను పంపినటుల సూచించబడెను. ఇట్టి లేఖను పంపుటవలన, ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులు మంత్రుల కనుకూలముగ వోటుజేయుట సహజము. ఇంతియగాక, శాసనసభ నాయకులగు టాడుహంటుగారిట్టి లేఖను పంపవలసియుండె, పానగలు రాజాగారు పంపుట సాంప్రదాయ విరుద్ధము. ఈ విషయముగూర్చి శాసనసభ్యులు పలువురు నిన్నటిసాయం కాలము తమ యాగ్రహమును వెల్లిబుచ్చిరి. తుదకు ఎట్టి తీర్మానము జరుగకుండనే చర్చ యంతరించెను. పానగలు రాజాగారు దెలి

పిన సమాధానము కడుబలహీనముగ నుండెను. ప్రభుత్వ మనిన, పూర్వప్రభుత్వము గాదనియు, మంత్రివర్గమే సనియు, వీరు సమర్థించిరి. మంత్రి గారి లేఖవలన, ప్రభుత్వనియమితసభ్యులు ప్రేరేపితులు గాలేదని, తనికాచలం చెట్టి ప్రభుత్వము దెలిపి వ్రాసినవర్తన సమర్థింప దలచిరి గాని, నిజమిందుకు విరుద్ధముగ నున్నది. దాదాపుగ ప్రభుత్వ నియమితసభ్యు లందరును విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ నోటుజేయుటయే దీనికి నిదర్శనము. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము కొద్దివోటుల తో నోడిపోవుటకు శాసనమెదియో విదితమగుచు నేయున్నది. రాజకీయ వ్యవహారములు తుదకెట్టి దుస్థితికివచ్చెనో గ్రహింపవచ్చును. ఇది యిటుండ, మంత్రిపక్షమువారు రామలింగారెడ్డిగారిపై కొన్ని యారోపణలు గావించిరి. తమకు కొన్ని యన్యోగములు రావలెనని రామలింగారెడ్డిగారు వ్రాసినటుల పానగల్లు రాజుగారు బయటపెట్టిరి. రామలింగారెడ్డిగారు రిండుకుబడులు జెప్పించు లిఖిత పూర్వకముగ లేని పూర్వాపరసందర్భములు కొన్ని గలవని దెలిపిరి. ఈ రీతిని ఒకరితప్పుల నంకొక రెంచుచున్నారు. ఒకరి గుట్టు నింకొకరు బయట పెట్టుచున్నారు. మొత్తముగాద జన్మింప వత్తు ముదయునుటకు ఉద్యోగ వాంఛయే మూలకారణ మయ్యెననుట నిశ్చయము. దీని వెనుకకు బెట్టినగాని, సాంఘిక ద్వేషము తోలగ నేరదు. సత్విశ్వాసరాజ్యసిద్ధికి బ్రాహ్మణేతర పక్షము పాటుబడినగాని, తన కళంకమును బాపుకొన జాలదు. బ్రాహ్మణేతర పక్షము పూర్తిగ మాన్పుజెంది, మాతన సూత్రముల నాధారము జేసికొని పనిజేయుట యత్యవసరము. స్వస్థః ఘోరధరణులు న్యాయమే యయినను, దేశాభివృద్ధి కడ్డుపడెడి మార్గముల నవలంబించుట, మిక్కిలి అనర్థదాయకము ప్రస్తుతవాయకులకు బ్రాహ్మణేతర ప్రజలు తమ నిజాభి పాయమును వ్యక్తపరచి, ఆత్మశౌరవమును నిలుపుకొందురగాక!

స్వరాజ్యపత్రికపై దాడి

స్వరాజ్యపత్రికపై దాడివెడలుటకు మంత్రిల పక్షము వారే గాక, లా మెంబరుగూ గా. సి. పి. రాయస్వామి అయ్యగారుగూడ తలపెట్టిరి. స్వరాజ్యపత్రిక జేసిన నేరమేమి? ప్రెసిడెంటుగారి ఉత్తరువును స్వరాజ్యపత్రిక ఆక్షేపించెనట. అధ్యక్షుని గౌరవమును, శాసనసభవారి గౌరవమును నిలువబెట్టుట యవసరమని రా. బ. ఎతిరాజులు నాయుడు గారును రా. బ. తనికాచలం చెట్టిగారును పట్టుబట్టిరి. గా. రాయస్వామి అయ్యగారు పార్లమెంటుసభవారి సాంప్రదాయములను వివరించి, నేరమని బట్టితెచ్చుట కక్కడ ఆధికారము గలదని సూచించిరి. సంస్కరణశాసనము మాత్ర మట్టి యధికారమును ప్రసాదించుటలేదు. ఐనను, దీనిని చలాయించుటకు శాసనసభవారికి సహజాధికారము గలదని, లా మెంబరుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఇందువిషయమై ఇదమిత్తమనుసూత్రము లేకున్నచ, పత్రికాసంపాదకునిపై చర్యదీసికొని, అనుకూల సాంప్రదాయము నొక దాని నేర్ప టు ప వ ల యు న ని, రామస్వామి అయ్యగారు గోరుచున్నారు. విసెంటుగారు తమ కన్యనువను సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించినపుడు, మంచిని చేకూర్చుటకు కన్యనువను లుపయోగపడకపోయినను ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను నిరోధింపటకుమాత్రమవి యుపయోగపడునని, యూహించియుంటిమి. మాయూహ నిజమేనని, రామస్వామి అయ్యగారి బెదిరింపువలన స్థిరపడుచున్నది. పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములందలి మంచిని గ్రహింపక

బోయినను, చెడుగు ననుసరించుటకు ఎక్కుడు కుతూహలము గలుగుచున్నది. స్వతంత్రదేశములలో విధింపబడెడి సూత్రములు, పరాధీన దేశములలో దుర్వినియోగమగుట సహజము. ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యము వలన, స్వతంత్రదేశములందు నిర్బంధ సూత్రములు సామాన్యముగ నమలులోనికి గానేరవు. హిందూదేశమునందులగాదు. చీమంత సంకుదారితన, నిర్బంధ సూత్రముల నమలులో బెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండును. శాసనసభాధ్యక్షులుగాని, శాసన సభ్యులుగాని, విమర్శనాన్యులు గారనుటకన్న వైఫల్యము వేరొకటుండబోదు. పత్రికలస్వాతంత్ర్యము నీరీతిని నిరోధించుట, మిగుల అసభ్యము. మంత్రిపక్షము వారు నిర్బంధములకు ప్రోద్బలము గలిగించుట, విచిత్రముగానున్నను, మాతనవదిగింపు లయినను వీరైఖాని మాన్పించుట దోషము. శాసనసభా కార్యదర్శిగారి కీ సంకతిని దెలుపవచ్చునని, ప్రెసిడెంటుగారు కోరిరి. ఏదియోనొకరోజున వ్యవస్థాపత్రికాసంపాదకునిపై నేర మాపాదించబడినను ఆశ్చర్యముండజాలదు. మంత్రిపక్షమువారిదివరకే, ప్రజలవిశ్వాసమును కోల్పోయిరి. మాతన నిర్బంధ ప్రయోగముచే, దానిని బూర్తిగ గోల్పోవుట కవకాశము గలుగును.

ఆర్థిక విచారణ

భారతీయుల దార్శిద్ర్యముగూర్చి రుజువక్కర లేదు. దేశపరిస్థితులను జూచినంతనే గోచరమగును ప్రజల మరణముల సంఖ్యలును, వీరు వలసబోవుట యు, కాటకముల ప్రాబల్యమును, అందుకు ముఖ్య నిదర్శనములు. గా. సెత్తెగారు ప్రజల ఆర్థికస్థితిని గూర్చి విచారణ జరిగింప వలయునని తీర్మానము పాదించుచు, ప్రజల దార్శిద్ర్యదశను వర్ణించిరి. గా. సర్ బి. యక. శర్మగారిండుకు జవాబిచ్చుచు, ప్రజల దార్శిద్ర్యము వృద్ధియగుచున్న దనుటకు నిదర్శన మేమియు లేదనియు, వాస్తవికచక్కబడుచున్నటుల బాగుగద్యోతమగుచున్నదనియు, సూచించిరి. శర్మగారిండుకు పూర్వము ప్రతిపాదించుచుండిన సిద్ధాంతము లేమూలదాగెనో తెలియదు. ప్రభుత్వమున కేరగనే, హిందూదేశ సాభాగ్యములయను విరేకాత్మనూరు పొడగట్టెగాబోలు. కాలక్రమే వైఫల్యముదెచ్చి వెట్టును? ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక విచారణను స్వయముగ జరిపెదరట. విచారణ నెవరిద్వారా జరిపెదరు? ఛైర్మనుగారు ఇంగ్లండునుండి వచ్చెదరట. సభ్యులలోనుకరు యూరపియును సివిల్ జర్వీసు సభ్యులు. మరియొకరు భారతీయులుగ నుందురు. కార్యదర్శి ప్రభుత్వోద్యోగి యైయుండునట. వీరు జేసెడి విచారణ పరిశీలన విచారణయను. ఇట్టిచారి విచారణ ఫలిత మేమిండునో ఇప్పుడే జెప్పవచ్చును. భారతీయులు సంపదతో డులదూగుచున్నారని వీరు తప్పుక నిర్ణయించెదరు. ఎక్కుడు పన్నులను భరించుటకు ప్రజలకు శక్తిగలదని నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమువారి కవుడు సులభమగును. సంస్కరణములవలన గలుగుచున్న లాభ మేదియో కరతెలములకమే.

జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటులు

జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుల నెన్నికొనుటకు మద్రాసు రాజధానియందింకను తరుణము రాలేదని పానగల్లు రాజుగారు బలుకుట కడుంగడు చోద్యము. బళ్లారి, చిత్తూరు, గంజాము, గోదావరి, కృష్ణా, జిల్లాబోర్డులవారు అధ్యక్షుల నెన్నికొనుమాకులను ప్రసాదించవలయునని గోరిరి గాని, అందు కింకను అర్హత గలుగలేదని, మంత్రి లభిప్రాయ పడిరి.

కోయంబత్తూరు, విశాఖపట్టణము బోర్డుల కదివరకే ప్రెసిడెంటులను నియమించుటచే, ప్రభుత్వమువారి రెట్టిజవాబు నొసగియుండ లేదు. కోరినవారికైనను ఎన్నికమాకులనిచ్చుటకు మంత్రిగారు సాల్పడలేదు. సత్యమూర్తిగారు దెలిపినటుల, గంజాము, చిత్తూరు, గోదావరిజిల్లాలో మంత్రిపక్షపులను నిర్వహించుటకు తగినవారు దొరకలేగాని, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు పదవులను నిర్వహింపగలవారు మాత్రము లభింప లేదట. ఇది ఎంత హాస్యాస్పదమో గమనింప వచ్చును. ద్వంద్వప్రభుత్వముక్రింద, సామాన్యపదవులకుగూడ ప్రజలనర్హులగుచున్నారు. ఇట్టిపదవి స్వపరిపాలనమునకు వారిజాపునని నమ్మి టెటులులే

ఒడయ్యరు - బాయరు ముననపప్పుచూనూ

లండనులో విచారించబడును
లాహోరు, 4 ఫిబ్రవరి:—ఒడయ్య బాయరు ముననపప్పు పురాణా ఒడయ్యగారితో కింగ్స్ బేరింగ్ డివిజనుపద్ధతు వచ్చేసేల విచారణకు వచ్చును. (ఆ.పె)

కెన్యాలో పన్నులనిరాకరణము

తలపన్నును (పోలుటాక్సు) చెల్లించుట లేదు
ప్రభుత్వమువారు చర్యప్రారంభించిరి
మేజస్ట్రేట్లు నిరంకుశముగ తీర్పు చెప్పుచున్నారు

కెన్యాలో పోలుటాక్సు చెల్లింపరాదని భారతీయులు నిశ్చయించి నిరాకరణను ప్రారంభించి, తురుతుగా పనిజేయుచున్నాడు. దొరకనువారు చాలమందివైరి (భవిష్యత్తు వరకు ప్రెసిడెంట్) దావాలు చేసిరి. వాడుకను దొరకనువారు రుజువు చేయకపోతే తేదండగ నే మేజస్ట్రేటులు నిరంకుశముగ దొరకనును కనుమలయిగా తీర్పు చెప్పుచున్నాడు. తెల్లవాడిపద్ధతి ఆక్రమముగ తెలుపుటకు కార్యగమ తీర్మానమునకు విధేయులమై కేసులు బుద్ధిపూర్వకముగా పన్నును చెల్లింపము. చెంసాలకు హామెనను. ప్రజల సంభవించుము. భారతదేశగౌరవమును కాపాడెదమని భారతీయులు పట్టు పెంటులతో తెలుపుచున్నాడు. స్థితి చాలవిషమమగుచున్నది. అచటిదొరకనువారు రాందో శేషము చెందుచున్నాడు. ఇన్ని కేసులు ఆర్డీ వెళ్లును యాండియా దొరకనును వారును ఆధిని నే శేషముల కార్యలయములకు సామోదించుచును వాడుకలతో చెల్లును. వెనుకటి నిరంకుశముల నన్నిటిని యంచునకేది అచటిదొరకనువారు పట్టుబట్టుచున్నారు ఆర్యులు సేల రేపి చేసిన కారణంబునానుండి స్వకము విలేఖు సామోదించుటకు తిరిగివార్తవంపెను.

ఆషకరు పత్రిక

సంపాదకునిపై రాజద్రోహపుకేసు
మా.తలలో ఆషకరు పత్రిక అను ఆషకరుపత్రిక కథ సంపాదకుడు చినోయ్య, వాచుడు మగనలాలుగార్లపై రాజద్రోహపుకేసు చేయబడినది. ఈ కేసుని వారిని రిమాండు పడుకొని. పత్రికాలయము సోదాచూచిరి. చినోయ్యగారిపుడు అషకరుపత్రికకు సంపాదకుడగు లేదు. స్వతంత్రతయను ఆషకరుపత్రికకు సంపాదకుడుగా నున్నాడు. నగరకార్యగమ సుఖమును పు డితదేశకార్యగమ. (ఆ.పె)

లాహారు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

హిందువులు బహిష్కరింపదలచిరి
లాహారు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలకు నియంతనని హిందూ మహాసభవారిచే పేర్కొనబడిన హిందూసభ్యులు ఎన్నికలను హిష్కరించుటకు నిశ్చయించిరి. (ఆ.పె)

విశ్వావార్తలు

ఇంగ్లండు - ప్రాంసు

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

నూతనభావములు

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—రాత్రి 11-30 పోయంకేరు మన్రో బార్న్ కార్లెట్ లు మాట్లాడ కుండుటకు ఇది వీలులేదని స్పష్టముగా అనుకున్నాడు. మంత్రి లిద్దరును ప్రాంతీయ లేఖలను గూర్చి అభిప్రాయభేదములు బయటపడలేదు. కాని నూతనభావములను నూతన పద్ధతులను అనుసరించుటకు ఇది ప్రారంభ మనుచున్నాడు. కిర్లెస్ ప్రభుత్వ మన్రో బార్న్ కార్లెట్ లు వ్యత్యాసము కనిపించుచున్నది.

జూదానముతో గూడుకొను చర్యకు పరానులు అంగీకరించెదరను కొనుచున్నాడు. బరికెన్ కరుదుటచే ప్రయోజనముండదు.

క్యాబినెట్ 'బర్న్' ఇట్లు వాదించుచున్నది. అసలు ఏదో అపోహము ప్రాంసు గ్రేటు బ్రిటనులకు కలిగినది. అసలు కారణమెదోగలదు. అదే నిజమనుచో, రాజకీయములే కారణముగాకున్న పీఠభేదములకును రాజకీయమును 5 ఏడ్లపాటి రాజ్యాంగ వ్యతిరేకతను కలిగించును గావించినవారు దాని కేంద్రము నిండుకొనెను.

క్యాబినెట్ సభ్యులు దాని అంగీకరించుటకు అర్హులగుటకు ఆర్డరు సెంటర్స్ గారు అనుమతిని ప్రయత్నించుచున్నాడు.

కార్మిక ప్రభుత్వమువారి 'కోతల' ప్రారంభము

నాకాదళ వ్యయమును తగ్గించుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 1:— పిలిప్స్ డిప్యూటీ కమిషనరు, నాకాదళ కార్యక్రమములను పరిశీలించుచున్నాడు. నాకాదళమునకు 58,000,000 పౌండులు మంజూరు చేయబడినవి. ఇందులో 5500,000 పౌండులు అగ్నింపవలెననిది.

ఈ పాటునకు అనుమతి 260000000 పౌండులు తోలుచున్నది. ఇంకా రెండు మూడు నడవలసి యున్నది. కాని అధిక పుణ్యములో ఏదో అదనపు సామగ్రి ఉండుననుకొనుచున్నాడు.

ప్రతిభాగములకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు వ్యయమును తగ్గించుచున్నాడు. అప్పుడే రెండవరాకా కార్యక్రమమును పనిచేయు 1000 మంది తాత్కాలిక పనిదారులను ఉద్యోగముల తీసివేసెదమని ముందుగా తెలియజేసింది. నైనక మంజూరుతో 'టూల్స్' లది వ్యయమును తగ్గించెదట.

ప్రాంతీయ ప్రభుత్వములకు అధిక కష్టమును మార్చుటకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారి కృషి వలెనే ప్రాంతీయ అధిక కష్టములకు ఆర్డరు కమిషనరు సామర్థ్య వ్యయములకు తగ్గించెదట. దీని పాల్గొన్న ప్రతిభాగములను (ప్రెస్టుమెంట్)

ఇటలీ రషియా ఒడంబడిక

మాస్కోకు ఉత్తరము బంపబడెను

రోము, ఫిబ్రవరి 4:—రెవోల్యూషనరీ లెనిన్ గారి స్థానే పాలిటోక నియమించుటచే ఇటలీ రషియా ఒడంబడిక వివరములను మాస్కోకు బంపుట కుదిరినది. ఇది అప్పుడే అచ్చు అయినది. ఇటలీ రషియా ప్రతినిధు లంగీకరించిరి. మాస్కోకు అప్పుడే రాజుబారులు సందేశముతో నేరుడొచ్చిరి.

రషియాతో ఇటలీ ఒడంబడిక సందర్భమున బొమ్బాయి చతురబావులు ఎంతవరకు లాభించును నుండునో కనుగొనుటకు ఇటలీవారు బాధ్యులగుట నంజూరుచున్నాడు. ఈ బావుల చతురబావులను సదుపాయములను ఆల చించు ఆపుజేసెదట.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రషియా ప్రభుత్వము సంగీకరింపజేయు గాని అమెరికను లిల సాంకేతికతతో సంబంధము నేర్పరుచుకొన వలెను అని పోరాల్లు పత్రిక అడుగుచున్నది.

సోవియటు ప్రభుత్వము నంగీకరించుట

మతగురువులనువదలిపెట్టుకని 'పోపు' కోరుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—రాత్రి 9/55 రషియా ప్రభుత్వమును బ్రిటిషువారు రంగీకరించెదరని తెలిసి రషియాను బంధించిన కోమను క్యాబినెట్ మతాచార్యుల సందర్శన రషియాను సందర్శించు వేడుకలను పరచును. రషియా ప్రభుత్వము సంగీకరించుటకు సంగతులు వారికి మన్రో బార్న్ కార్లెట్ లు తెలియజేయుటచే నని పోపు కలువంపెను.

మాస్కో పత్రికల వైఖరి

క్రొత్త ప్రభుత్వమువారు మాస్కో బార్న్ కార్లెట్ లు బయటించుటకు కృషి చేసెదట. కాని వార్తాపత్రికలకు రషియా ప్రభుత్వము సంగీకరించుట సంతసము. విప్లవమునకు ముందు రాజ్యాంగ విధానముతో గాక అంతర్జాతీయ సంబంధమును గూడ కలుగజేయుటలెని ఇన్వెన్టియో పత్రిక వాదించుచున్నది. విప్లవమునకు పూర్వమున్న ఏర్పాటుల ప్రకారము రషియాను చార్లెస్ వెల్స్, గల్లిపోలీని స్పాన్సింగు చేసికొనుటకు గ్రేటు బ్రిటను అంగీకరించకపోవచ్చును.

అమెరికనులు కొంతకాలము వేచి

యుండవచ్చును

న్యూయార్క్, ఫిబ్రవరి 4:— బ్రిటానియా పత్రిక ఇట్లు ప్రాయముచున్నది:—సోవియటులకు బుర్రాను పడతది గాకలెను. మన్రో బార్న్ కార్లెట్ లు స్వయం ప్రకటించుచున్నాడు. రషియాతో పూర్వమునా రాజకీయ సంబంధము లేర్పరుచుకొనుటకు రెడ్ రషియా జాగ్రత్తమును గాంచువరకు అమెరికనులు తొందరపడ నట్లరలేదు.

సోవియటు మంత్రివర్గము

లెనిన్ గారి భావుచే మంత్రివర్గ మేడియో మారలేదు. చివరకొక గారి విదేశాంగ మంత్రిగ నున్నారు. ట్రాట్స్కి గారు యుద్ధ మంత్రి, కాకె గారు వర్తక మంత్రి.

గ్రీకు మంత్రివర్గము

వెనిజులాస్ గారు మంత్రివర్గమును తదలిపెట్టలేదని అయిన వైద్యులు ఖచ్చితముగా తెలియజేసిరి. వ్యాజా బామాత్యుడు మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేయును.

కార్మిక ప్రభుత్వ వ్యవసాయ కార్యక్రమము

లండన్, ఫిబ్ర 4:—ఇండియా డెంటు శ్రమపార్టీ నేతనలు కవున్సులు మాస్కో బార్న్ కార్లెట్ లు. ఈ సభవారి కార్మిక మునుకు ప్రకటించిరి. సమాచార పద్ధతులమీద. వ్యవసాయమును జాతీయమేయి చేయవలెను. భూమి లన్నిటిని ప్రభుత్వము వారు వశపరుచుకొనవలెను. వారే అన్నిటిని పంపిణీ చేయవలెను. ధనము సరలు చాల జాలములకు కుదిరవలెనని నిబంధన ఉంటుంది. ప్రభుత్వమువారే ఆహార సాధనముల కొని బాగవడేసి నిజము చేయవలెను.

బ్రిటిషు మంత్రివర్గము

కార్యభార నిమగ్నులగుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—కనిలేని కార్యకర్తలను కృపా నశి కర్తవ్యమును గూర్చి అలోచించుట కేర్వకపబడిన మంత్రివర్గ సభకు గాదు. కుదిరినట్లే శ్రమించుచున్నాడు. మంత్రివర్గమువారు విదేశాంగ భారత అధినేత వివరములను గూర్చి చర్చించిరి. అతిబరుగురుగ కొన్ని వివరముల వారే వివరించెనె యుండటచే ఈ బారములో ఇంకొక రెండు కార్యక్రమములు సమావేశమగుటకు నిశ్చయించు కొనిరి.

వెంచీ ప్రభుత్వ వ్యయము

లో జరిపాలక వ్యయమును అధ్యక్షుడు 1000 000 000 ప్రాంతలవైన తగ్గించినవారే దని తెలియజేయ అయ్యది సరంబుక మని అతిపాడు అనిరి.

కే॥ శే॥ విల్సన్ గారు

వక్షవాతము

అవయవములను కదల్చలేకుండుట

1919 నుండి విల్సన్ గారు వక్షవాతముతో బాధపడుచుండినది తెలియుచున్నది. దానివలన కేంద్రతోడను పెదవులతో ఏదో మాదాయగ మాట్లాడుట తప్ప ఇంకొక వాడుక లేదని.

జర్మను పత్రికలు సానుభూతిని జూపకుండుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—రాత్రి 8/15. విల్సన్ గారి కుర్రులు నకు జర్మను పత్రికలేనియు సానుభూతిని జూపలేదనియు ఏదో కొన్ని సాంఘిక వాద పత్రికలకు దివారమును దెల్పెననియు అసలు విల్సన్ గారికి కారభావమును గూర్చి ప్రస్తావించలేననియు బెర్లిను నుండి బ్రెస్టు పత్రికా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. పత్రిక లన్నియు విల్సన్ గారు 'పోలే' పోలేడను 'ధోర'తో ప్రాసించెను. విల్సన్ గారు తానే ప్రమాదపడనని వాదించుచున్న సానుభూతిని ప్రకటించుటకు పలుకు వాడ ను చున్న విజాతీయ వాదపత్రిక లన్నియు ఇట్లు ప్రాయము చున్నవి.

మిలిటరీ లింక్స్ డెల్టా వ్యాపారులు ముందుకు సానుగ్రహి స్వము చేయించుచున్నది. జల-తర్రాములకు నిరోధమును జూపి తుదకొక మాత్రమును చేరుకొని స్వతంత్ర వంచనదని విమోచనము, కేంద్రీయ మ్యూజిక్ లైట్స్ ని అంగీకరించుట చేయబడినట్టి జర్మనులు విల్సన్ గారు ద్రోహిని.

కాలిఫోర్నియా వ్యాపారమును ధర్మపన్నులను బహుమతి అమెరికనులను మోసపుచ్చి అబద్ధముడి జర్మనులతో దండెత్తజేసిరి.

మితవాద పత్రికలకు ఉపాధిపామును కొంచెము మృదువుగా తెలుజేసిరి.

విల్సన్ గారి గూర్చి మియాల్ ఫియామేమర్ మాట్లాడుచే డేకా గారి నడిగి ఇంకొకరే క్లెమెంట్ గారే నయాము. ఇదిరచిన యామా తెలుజున్నను విల్సన్ గారింటే చాల ఆదాన మర్యాద నుడనెను.

ముప్పది కోట్లకుండు అమెరికాలో విచారమును దెల్పరలెనని కూలిడ్డిగా ఉత్తరపు జేసిరి.

జర్మనీయలో వివాదముల మంత్రి భాగ్యమును పంపించు చున్నాడు.

కార్మిక ప్రభుత్వము-కెన్యా

థామస్ గారి ప్రకటనము

లండన్, జనవరి 31:—కెన్యా భారతీయులకు గూర్చి తనవిధానము ప్రకటించుటతో థామస్ గారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునంద గూర్చిన వార్తలు తెలియుచున్నవి. కెన్యా ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షమున విజాదాంతులకు సంబంధించు కేంద్రములను ముగియగూర్చి ప్రస్తావించిరి. పోలకు గాక అధినేత కృత్యములకు ముగియగూర్చి నివేదిక ఇండియా కార్యక్రమముల వారే, ప్రధానామాత్యులను యందు జేయబడిన తీర్మానములను గూర్చి తెలియజేసిరి.

పోయిన కాలై 25 తేదీని లామ ప్రభుత్వమును స్వీకరించిన కేర్వములు వివరించు కెన్యా ప్రభుత్వ ప్రకటనమును సామాన్య సభ మార్చెనని కెన్యా ప్రభుత్వ గృహ మొసగి రిరి.

భారతీయ భావములతో యూరప్ లోనున్న బ్రిటిషు కథవారుగూడ ఈ విషయమును ఇతరులకు తెలియజేసిరి. కెన్యా భారతీయుల మనోబాగును గూర్చి కృషి పుంపును చున్నాడు. కల స చట్టము ఎంత మాత్రము సరిపడ దని ప్రాంతీయ ప్రభుత్వము వాగ వాదించెనె నటుల తెలియుచున్నది. ప్రాంతీయ కొంచెము వివరములతో గూడుకొన్నట్లును కెన్యా ప్రభుత్వ సందేశమే! ఇదివరకే మంజూరు చేయబడిన క్రొత్త యోగములను భాగించును. అప్పుడేయ కలెని అందోగము సమకలెను. కెన్యా విషయమును గూర్చి అలోచించు సంభాషణ వారికి తెలియకుండ కెన్యా తీర్మానమును సాధ్యమైనంత వరకు దాచిపెట్టెరేమో యని భావించుచున్నది. (రీడరు)

జీర్ణర సాయము

అక్షరములకు భుజించిన వస్తువుల రక్షణమును సరిగా మారవు. అక్షరము మిగిలిన కోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణర సాయము లందు రసప్రాసము ప్రయోగముగలిగి దుర్బల మేర్పడి అయ్యుత్తమింపెను. 25 మాత్రల దప్పి నెల రూ. 1-4-0. అమ్మలంబం దిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

స్టేటుకౌన్సిలు

భారతీయుల ఆర్థికస్థితిని విచారించుటకు సంఘము

శర్మగారి "భారతదేశసంపదల అభివృద్ధి"

ఫిల్మి 4 ఫిల్మి:—స్టేటుకౌన్సిలు నూతనము చేయునది అధికారేతర కార్యకర్తలమున కిదియే యుదాహరణము. ఈ దినము మాత్రమే కార్యకర్తల సంఘస్థితికరణము చేయబడినది. 1907 అవధిగూడకు ముగియవలసినదిగాను. ఈ దినమున రాను అధికారేతరకార్యకర్తల సంఘములు చర్చించునదియగుచున్నది. అందుకంటే ఈ దేశమున ప్రజల యాధిపత్యస్థితిని గురించి విచారించుట కొకసంఘమును నియమించుట నిగోచించుచున్నది. రెండవది, కరం డికరుగాను పర్యావరణమున గాఢిగానున్నది. తీర్మానము కరం డికరుగాను తమ తీర్మానమును నుపసాదించుట. మొదటితీర్మానమును, సత్తాగా గుర్తించుచున్నది. ఈవిచారణ సంఘమునందు అనధికార భారతీయకార్యకర్తలమునకుండవలెనని గోచరుచున్నది. ఇందుకు సర్ మాజిస్ట్రేట్ బాదాభాయిగారి కొకసంఘమును నుపసాదించిరి. బ్రిటిషు ఇంజనీయరుని ప్రజల ఆర్థికస్థితిని గురించి విచారణ నొనర్చుటయొక్క యాచిత్యమును గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములతో జాతీయీకరణమునకు, అట్టిసంఘమును నియమించునదల నాసంఘమునకు సహాయమునకు కలిసి పనిచేసెదరా యని యిందు విషయమున వారిలో సంప్రదింపవలెననియు ఈ సమగ్రముచున్నది. ఈ సమగ్రమున ప్రభుత్వమునకు సర్ బి. ఎన్. శర్మగారు మాటలాడుచు, భారతదేశమున దారిద్ర్యముగలవారందఱును యుగాక, ప్రజల ఆర్థికస్థితిని బాగుచేయునది స్పష్టముగా గానియుచున్నది నుడిచెను. పన్నులభారమును గురించి విచారించుటకు ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రమునందును నోకదానిని నియమించునదియు, తీర్మానముగీతరంబునను నెవల ప్రభుత్వము భుజ్యు మాజిస్ట్రేట్ బాదాభాయిగారి సహాయము బలపరచునదియు నుడిచిరి. సర్ బాసిల్ బ్రాక్టెలుగారు మాటలాడుచు, ప్రభుత్వము వారు నియమించునది సంఘమునకు సహాయమును దిద్దునదియు, సర్ జోసీయా స్టాంపుగారిని ఆర్థికదేశమునందీర్పించి ఆసంఘమునకు అభ్యుత్థానిని నియమించునదియనియు మరయొక ప్రభుత్వ ఇంజనీయరు నీవిషయమును గురించి నీవిషయమును గురించి నుండునదియు మాడవలయును పన్నులనిధిని తమస్వయంబు నుంచి అవసరముగ భారతీయులకు సహాయము నొసలునదియు భారతీయభుజ్యుల కార్యకర్తలకు సహాయమును అతడు యూరపియును గాని, భారతీయులకు గాని యుండవలయుననియు నుడిచెను ఈ సంఘము సభవారికి సమయము తగినది గాదని కొందరు సభ్యులు ఖండించిరి. సత్తాగాను బాదాభాయిగారి సహాయ సంగీరించిరి. సమరంబునకును సత్తాగాని తీర్మానము సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

ఆర్థికస్థితిని విచారించుటకు ప్రత్యేకసంఘము సత్తాగాను

భారతదేశమున ప్రజల యొక్క-అందు ముఖ్యముగా కరం సాయములయొక్క కరం అవసరమును విచారించి ప్రస్తుతము ద్రవ్యము సాధ్యమైయుండునది గురించి ప్రజల ఆర్థికస్థితిని అభివృద్ధి పరుచుటకు మాత్రమే నొనర్చుటగాను అధికారేతరకార్యకర్తల భిక్షముల ఒక విచారణసంఘమును నియమించవలెనని సత్తాగాను నుపసాదించిరి. ప్రజల ఆర్థికస్థితిని గురించి వేరేయి విషయములందు వేరేయి గ్రంథకర్తలు గానించిన నిర్ధారణమును, నిర్ణయములను వెలిపి, ఈ విషయమున బహిరంగ సంప్రదించుచుండునదియు తప్పింపుకొనుటకు ప్రభుత్వమునకు ప్రయత్నించుచున్నారని సత్తాగాని రాజకీయమునెట్టి. తీర్మానమునకు ధృవమంది యొగనుగొని, విషయములను విచారణస్థితినిచ్చి చి స్పష్టముచుకొనుట చాలయుత్సాహకరముగా నుండును. భారతదేశమున దారిద్ర్య భిక్షుని గురించి చాల ఉద్దేశపూరితమును నుపసాధ్యమునకును, గ్రంథములను నొనర్చునదియెవలె (ప్రభుత్వమునకు) రండులకు కృతజ్ఞులగు నుండవలెను. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమునకు విషయము అధికారమునకు, రహస్యమునో ఇట్టివిచారణ నొనర్చునను, బహిరంగముగా నిట్టివిచారణ నొనర్చునను తగినంతదైర్యమును గన్నరంపకాలకుపోయితి. 1882 సం॥ న బ్రిటిషు ప్రభుత్వవిచారణ యనియు, 1887 లో దక్షిణప్రభుత్వవిచారణ యనియు 1891 సం॥ న మరియొకవిచారణయు నీవిషయమున జరిగెను. 1898 సం॥ న మొదటివిచారణ సంఘమునందును వివిధరాష్ట్రములు, తమ తమ ప్రదేశములలోని ప్రజల ఆర్థికస్థితి గురించి వివరములను సాక్ష్యము నొసరి. ఇవన్నియు రహస్యము

గానే యుండుననియు, ఇందుకు వ్యతిరేకముగా, భారతదేశమున (కమ్యూనిస్టులు) దారిద్ర్యమును పుచ్చునది నూతనముగాను బాగుచున్నట్లు, సర్ విలియము మాంటెగూ, సర్ బాల్ఫూర్ ఇల్లియము మొదలగు ప్రజలు తమ తమ ప్రభుత్వమునందు, 1907, బాల్ఫూర్ ఇల్లియము మాంటెగూ మొదలగు ప్రజలు సహాయమును ఒకపక్షమున మరొక పక్షమున యెల్లప్పుడూ, చాలాపొరబాటుల పాల్పె యుంటియు విషయములను వెలిపెను. కాని ఆర్థికదేశమునకులనే అగీ కరించినను భారతీయులకుగల అవసరమును కరం డికరుగాను రూపొందించుట, ప్రాధాన్యము దిద్దుచున్నగాను 1921-22 సం॥ నివేదికయందు, చేతి పుస్తకమును నుడిచి చిన్నముల ముగించుచు, ప్రజాసాయనమును అవలంబించుచు దారిద్ర్యమును పరుచరాదనియు, ఈ దేశభుజ్యులను లక్షలదిను చున్న దారిద్ర్యమునకు సరిపోల్చునది దారిద్ర్యస్థితి ఏయూరపియను రాష్ట్రమునందును గూడ గాని పదియియను నుడిచెను. భారతదేశములోని ప్రజల దారిద్ర్య నిర్మూలనస్థితిని, సాక్ష్యములకు పొందుటకుగూడ సాధ్యముగాదు. ఇంతయు ప్రజలు యుగాక, వేరేయి అవసరమున కయారు కిమిచుచునే ఇట్టి విచారణయొక్క అవశ్యకత స్పష్టముచుండెను.

సర్ ఉమర్ హాయతుల్లాహ్

పంజాబు భూస్వాముల పక్షమున సర్ ఉమర్ హాయతుల్లాహ్ గారు ఈ ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి. ఈ సంఘమునై న చిన్నపంజాబు ప్రజల చాల సద్వినియోగ మొనర్చునదియై యుండును. ప్రజల దారిద్ర్యము దినదిన క్రమమునకు ముందున్నది. భారతదేశము లీదది గానియెడల ఇన్ని జలమంద్రులను ఒకపక్షమున ఒకపక్షముగాను, వారు విదేశములకు వెళ్ళి, అంతటి నీచమును నవహముల భాగము తప్పింపుకొనెడివారే.

సర్ యోగీంద్రసింగు

రాజ్యపరిషత్, భారతప్రజల ఆర్థికస్థితిగలవని గురించి తనయుద్దేశమున నేమియు వెలువరకును విచారించునది యోగీంద్రసింగుగారు నుడిచిరి. అంగ్లదేశమున కార్మిక ప్రభుత్వమునకు ప్రజలకు చాలా అధిక సంఖ్యయొక్క కృతసాయము వభివృద్ధియొనర్చుచున్న సమయమున భారతదేశమున ప్రభుత్వము వారేమియు నొనర్చుక, రెమిట్యూ ఆర్థికభుజ్యుల మానమునకు ధరించి కూర్చునియున్నారు. కడచిన వారమున ఢిల్లీలో జరిగిన కమిషనరులను, భారతదేశముయొక్క పీఠాధిపతి కరం డికరు యొను. ప్రభుత్వమునకు ప్రజల ఆర్థికస్థితిని అభివృద్ధిపరుచుటకు చర్యచేసికొనవలెను. ఈ విషయమున విచారణ జరుగునెవలెనని ప్రతిరాష్ట్రమునకు జరుగవలెను.

సర్. మాజిస్ట్రేట్ బాదాభాయి

సర్. మాజిస్ట్రేట్ బాదాభాయి గారు మొదటి ప్రతిపాదనకు ప్రత్యామ్నాయముగా వేరొక ప్రతిపాదన నొసర్చెను. బ్రిటిషు ఇంజనీయరుని ప్రజల ఆర్థికస్థితిని గురించి విచారించుటయొక్క యాచిత్యమును గురించియు, ఇందు కొకవిచారణసంఘమును నియమించు మాత్రము అంగీకరించి, అట్టి కార్యకర్తలమునకు సహాయము నొసర్చునదియు విషయమును రాష్ట్ర ప్రభుత్వములతో సంప్రదింపవలెనని ఈ ప్రతిపాదన గోచరుచున్నది. ఈ ప్రతిపాదనయొక్క ప్రామాణ్యమును తక్కువగా చలించలేదు. కాని సత్తాగాను ఇట్టి సంఘము కావలెనని కలెక్టరు మాత్రము నుపయోగపడెను. భారతదేశమున దారిద్ర్యము గలవని విషయము నిర్ణయించుకొను, కాని సత్తాగాను గానించిన కరం డికరు ఆర్థికస్థితిని నుడిచెను. ఈ విషయమున బ్రిటిషులకు పంజాబును గలవారు ఎక్కువయు, వైవాస్యము గలవారు నిందున నియమించవలెను.

సర్. బి. ఎన్. శర్మ

శర్మగారు ప్రభుత్వమునకు తరపున నుపసాధ్యము, చాలా ముఖ్యముగా ప్రజలకు నొసర్చెను. దారిద్ర్యమునకును మాత్రము గానింపకు పోవుటయొక్క, ప్రజల ఆర్థికస్థితిని అభివృద్ధిపరుచుచున్నదియు మాత్రము గానించుచున్నది. ప్రజల ఆర్థికస్థితిని అభివృద్ధిపరచునది యొక్క దని అంగీకరించెను. పన్నుల భారమును గురించిన విషయమున ప్రభుత్వమునకు విషయము జాతీయించుచున్నది. ప్రభుత్వమునకు వారియు మాఖ్యముగా ఎక్కువయున్నదిగా విచారణ యొనర్చుట మంచిదని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రస్తుత తీర్మానమునకు, ప్రభుత్వమునకు నుడించిన సంఘమునకు కార్యమునకును చాల సులభము గలదు. ప్రస్తుతపు సన్నులభారము వివిధరకములైనై నట్లు పడుచున్నదిను విషయమును పీఠ విచారించెదను, అందులోపడు లాభములను వారి నివారణోపాయములను వారు

నుడించెదను. ఇది భారతప్రభుత్వమునకు సంఘము. వివిధరాష్ట్రములు, ఆ ప్రభుత్వమునకు సహాయము ప్రత్యేకసంఘముల నియమించెదను. గత బాల్ఫూర్ ఇల్లియము సర్ మాజిస్ట్రేట్ బాదాభాయిగారి ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము మొదలగు మొక్కవాటయ్యగారు నుడిచిరి. ఈ సంఘమునకు తమ విచారణ సంతకము, ముఖ్యముగా సత్తాగాని రాజకీయమునో నొసర్చెను. ఈవిషయమున కేంద్రప్రభుత్వమునకు సహాయమునకు రాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు నడుచుటయే మంచి పరిపాదము. తీర్మానమునై చట్టమునై యుండెను. సర్. మాజిస్ట్రేట్ బాదాభాయిగారి ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వసంఘము బలపరిచెను.

సర్ కరంపాల్ సింగుగారి యాచిత్యము ముగించుకొనే చాలమంది అధికారేతరకార్యకర్తలు, ప్రభుత్వమునకు వేరొక ప్రతిపాదనను నొసర్చెను. ఇట్టి యొక్క నిర్ణయమును గురించి ప్రశ్నింపగా సర్ బాసిల్ బ్రాక్టెలుగారు ప్రభుత్వము మొదలగు ఈ సంఘమునకు సహాయమును అంగీకరించెను. సర్. జోసీయా స్టాంపుగారిని అభ్యుత్థానిని నియమించెదననియు, ఒక యూరపియును నీవిషయమున బి. ఎన్. శర్మగారి ఒక భారతీయ సభ్యుడు, ఒక కార్యకర్తయు నుండునదియు, ఈతడు భారతీయముగా గాని యూరపియుగాని యుండవలయుననియు నుడిచెను.

లాల్ బాల్ కరంపాల్ సింగు, రహల్, లాలా కులీ షరసింగ్, కపర్ దీగర్, సత్తాగాని ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు సర్. బ్రాక్టెలుగారు కరించిన సంఘము ప్రతియొక్క యొక సభవారి యొక్క యొక విశ్వాసము నందలల దిద్దును నుడిచిరి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమునకు రిజిస్ట్రేషన్ నిశ్చయముల నొనర్చుకొని ఈ సంఘమును నియమించిరి దోమను.

సర్ అర్థుడు ప్రాము దివానాచా గారు సర్ మాజిస్ట్రేట్ బాదా భాయిగారి సహాయము బలపరిచెరి. అంతట సభవారు ఫలరమునకు లేచి. ఫలహార సంతకము తరిగి సమావేశమయ్యెను; ప్రభుత్వసభ్యులు వెడలిపోవుట

ఫలహారసంతకము సభాసాయకుడగు సర్ మహమ్మదు మఖీగారు సర్ కరంపాల్ సింగు శర్మగారును సర్ బాసిల్ బ్రాక్టెలుగారును మాత్రము గాతరు. పీఠ రాజ్యపరిషత్ బలమునకు జరుగుచున్న కార్యనిర్వహక కరం డికరును పాల్గొనబోయిరి. సభ్యులుగూడ చాల మునుమునుగా నుండిరి.

సత్తాగాను

సత్తాగాను పీఠమునకు చర్యకు ప్రభుత్వము మొదలగు సర్ మాజిస్ట్రేట్ బాదాభాయిగారి సహాయము తమ తీర్మానములతో విచారణకు ప్రారంభముగైన నుండునను నుద్దేశముతో సంగీకరించుచుండిరి నుడిచెను. ప్రభుత్వమునకు నుడించిన సంఘములను పన్నుల సెక్కులజేయుట ప్రభుత్వమునకు యుద్దేశముని సాయమునకు దానిపోవువారి గూడ వెలియగలదు.

ఈ విషయమున సర్. బాదాభాయిగారి సహాయ సంగీకరించుట కంటే సా ప్రతిపాదన యొక మోడిపోవుటకైనను అంగీకరించెను. ఈ సభయందలి కార్యకర్తల భుజ్యులకుగల సత్తాగాని కాని ప్రభుత్వమునకు సహాయమునకు అధికారేతరకార్యకర్తల ప్రతిపాదనలు గలవలెను. ఈసభ యొక్క నిర్ణయమునై డి. ఈ కరం డికరును జరిగిన చర్యలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు తెలుపవలెను, రెండు మూడు సంవత్సరముల కైనను ఇందుకున మంచి విచారణసంఘమును నియమించుటకు విషయమున.

వోటులకు వెట్టుగా సంగీకరించిన మాదిరిగా తీర్మానమునగీరింపబడెను.

అభ్యుత్థాని మందలింపు

తీర్మానమున వోటులకు వెట్టుక పూర్వము అభ్యుత్థాని, సభయందు నుండిరి సర్. మఖీగారు గాని, సర్ శర్మగారు గాని తేలిపోవుటను గురించి నుడువుచు, ఇట్టి చర్యను గురించి ఎట్టి జాభిప్రాయమును వ్యాపించునో సభ్యులే యూహించుకొనుదని నుడిచెను.

సర్. మాజిస్ట్రేట్ బాదాభాయిగారు— సర్ బి. ఎన్. శర్మగారు మరియొక వోటు అనివాన్యమును పని గలవలెనే చర్యలకు వెట్టెను. ఆరెను తేలి సభయందును అభ్యుత్థాని అనుచుతిలో, పీ తీర్మానమును గురించి నన్ను జానుయెదవలెనని గోరెను.

అభ్యుత్థాని— అట్లయినచో సభకు నియమములకు పూర్వమే అనిమాయమును వెలువరుచునది.

గాఢిగారి విడుదల

తమవారి తీర్మానము గాఢిగారి విడుదలను గురించిన కరం డికరుగారి తీర్మానము. కరం డికరుగాను తీర్మానము నుపసాదించిన నుడిచెను. అంతట సభ ముగిసెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

సరిహద్దు ప్రాంతానికి

రజా ఆలీగారు:—మీరారు ప్రాంతానికి సంఘము వారి 'నిజాం విషయము' భారత కార్యదర్శిని, ప్రభుత్వము వారిని ఏమైనా యాత్ర ప్రత్యేకములు జరిగినా?

కార్యదర్శి:—అవును.

రజా ఆలీగారు:—వ్యాపకము కార్యముల సౌకర్యము హిందూకుగాను ముస్లిముల జాతిమత కమిషనరును నిజాము చెడరా?

ధాన్యముగారు:—ఇందుకు నోటిసు కావలెను.

ఉప్పు విక్రయము

1922 సం: 1923 సం: లలో జూన్, డిసెంబరు మాసములకు ఉప్పు విక్రయములను ఉప్పు మొక్క మొత్తము విలువను తెలుపుట ప్రకటన మొనర్చబడెను.

	1922	1923
మొత్తము	మొత్తము	మొత్తము
జూన్	5690	567
జూలై	2814	5838
ఆగష్టు	5256	6416
సెప్టెం	4578	5517
అక్టో	6556	9055
నవం	6274	7872

విదేశీ భాగ్యవైషమ్యము

లాలా రామకృష్ణ దాసుగారు: డి. చాన్సెలర్ గారికి ఇట్లు నమస్కరించి, చాన్సెలర్ గారి భాగ్యవైషమ్యమును విడిచిపెట్టి, ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చియున్నాడు. ప్రస్తుతము ఈ చర్యను పూర్తి అధిక విషయక దృష్టితోనే ప్రభుత్వమువారు తీసుకున్నారు. ప్రతి కారణము కొరకుగాను పన్నును అధిక మొనర్చబడు ప్రభుత్వము వారికి సద్దుమకరించు.

శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేద కళాశాల - బెజవాడ

నల్ల సదాశివయ్యగారు సందర్శించిరి

నల్ల సదాశివయ్యగారు రిపుడు బెజవాడలో మతవిషయ శాస్త్రమును అధ్యయనము చేయుచున్నారు. ఇతడు ఆయుర్వేదమును నొరే రామకృష్ణగారు చేర్చినవిషయము శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేద కళాశాలను నల్ల సదాశివయ్యగారు నడపించిరి. అతడు తన భాగ్యవైషమ్యమును కార్యకర్తల గారికి విడుదల చేయుటగా ఆయుర్వేదమును చాల సంతోషించిరి. "నేను ఈ కళాశాలను చూచి చాల సంతోషించితిని. కార్యకర్తల సుస్కృతము గలందు ఆయుర్వేదము నందుకుల ఆసమాన పాండిత్యము నాకు చాల మెప్పువుచున్నది. కార్యకర్తల ఆయుర్వేదము కొరకు స్వార్థకాగ్రము మొనరించి చాల ప్రయత్నము చేయుచున్నాను. ఇందుకు స్వామివారు ముందుగా కార్యకర్తల ఆర్థిక సౌకర్యములను అభివృద్ధిచేసి దిగజేసి నాకు దిగజేసి" అయ్యుటగా కళాశాల సందర్శించి భాగ్యవైషమ్యమును తెలుపుటకును ప్రాసరిని స్వీకరించుటకును తీర్మానము చేసెను.

ఇండియన్ రైల్వే క్రాసుసంఘము

రంగూను, 4 ఫిబ్రవరి:—ఈసంఘము సామర్థ్యములలో మూడుగురు రంగూను గవర్నరు హాజరుపట్టుటగా కట్టు చేసిరి. కార్యకర్తలముందు యాసంఘమువారు ఆర్గ్యుమెంటులను వ్యక్తపరచెను. వ్యాధిరాకుండ నివారించుటకు వ్యాధివర్ధిలకడకు దానిని పోగొట్టుటకు వారు బర్మాలో చాలా విషయములను నేర్చుకొనవలసి యున్నారని ప్రజలు సాక్షాత్కరించుటకు వారికి కింది విషయములను ప్రకటించెను. అందరికిని ఆర్గ్యుమెంటు కలగ జేయుటకు ఉద్యోగులు ప్రవేశించి, కట్టి వారు అందరును కలిసి జరిగింపవలెను. పురపాలక సంఘములకును జిల్లాసంఘములకును ప్రజాశాసన విషయమున మార్గము చూపుటకు విద్యామంత్రిగారు కయ్యచేసిన కరపత్రము అయ్యు తోనున్నది గవర్నరుగారు చెప్పిరి. ఆర్గ్యుమెంటులను జేయవలసిన ప్రచారము చాలయున్నదియు ఒక ప్రత్యేక కాఫీసేర్వది బర్మాలోని వీరివిషయము ఉపన్యాసము తీర్చియింపుట ప్రయత్నించవలెననియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

(అ.పె.)

బొంబాయి మిల్లుపనివాండ్ల ద్వారా

రైలుబండ్లను మోటారులను అడ్డగించుట బొంబాయి, 4 ఫిబ్రవరి:—మిల్లుపనివాండ్లు నిన్నటినుండి ద్వారానువకు పూర్తికొనిరి. లాటింగు యిటక రాళ్లను తీసికొని, నేటియందును దొంగిలించుట మహాత్మ్యము పోవుచున్నది. బర్మెంటులను అడ్డగించిరి. కాని పోలీసువారు రాగానే పారిపోయిరి. తరువాత కొంతసేపటికి టి. వి. పి. రైలు మార్గమున కర్నూరుకు రైలు ప్రయోగము ఒక మోటారు పోవుచుండగా యాపనివాండ్లు దానిని అడ్డగించిరి. అందులో ముగ్గురు యాపనివాండ్లు పరమార్థము అయిరి. వారిలో నొకరు ఆపరిమెంట్లను వీరికి బాగుగా గాయములు కలిగెను. ఇంకొక మోటారు కుప్పవారికి అమితముగా గాయములు కలిగెను. వానిని వెంటనే వైద్యశాలకు గొంపోయిరి. మోటారు కార్యలో నున్న దాక్టరు బట్టివాలాగారి పిల్లలను ఏమియు దెబ్బలు కలగలేదు.

మిల్లుపనివాండ్లలో ఆర్గ్యుమెంటులను సమైక్యముగా ద్వారానువకు యింటున్నారని. ఇప్పుడు పనిచేయుచున్న రైలుమిల్లులలోను ఒకటి నేటియందును మూసివేయబడినది. ఇప్పుడు ఒక్కటే పనిచేయుచున్నది.

బాప్టిస్టాగారు, కార్మికులు

నిన్నటిదినమున కార్మికులు జేసినసభలో బాప్టిస్టాగారు తాముగవర్నరుగారిలో మాట్లాడిరి నిన్నటియోజన మయ్యెనని చెప్పిరి. ఏదైన గవర్నరుగారు తాము జ్యోతిషము కలిగించుకొన నని ప్రకటించిన పద్ధతిని జ్ఞాపకము జేసిరి. మిల్లుపనివాండ్లల సుఖమువారు పంచాయితీ విచారణకు అంగీకరించిన యెడల ఒక పంచాయితీసంఘమును నిజమించెదమని గవర్నరుగారు చెప్పి యింటుంటులను కార్యముగా నుండి వారిసానుభూతిని గంపా దింపవలెనని కార్మికులను బాప్టిస్టాగారు కోరిరి.

మిల్లులను తీరిగి మూసివేయుట

బొంబాయి, 4 ఫిబ్రవరి:—నిన్నటి మిల్లుపనివాండ్ల సభలో చెప్పి అనుకొనినకారణముగానే నేటియందును పని వారి ద్వారాను పనిచేయుటకు రాలేదు. మిల్లుపనివాండ్లలసంఘము ఒకటివారు ప్రకటించిన విషయము మిల్లులను మూసివేయుట కట్టితో ముగిసిరి. పనివాండ్లను పనిచేయుటకు కట్టుకొనిరి. కాని యింతోనుండి రాలేదు. ఆగష్టువారైనను లోపలికిపోయి పనిచేయుటకు అడ్డగియును గవర్నరుగారు. కాబట్టి యిదివరకు ప్రకటించిన ప్రకారము మిల్లులు తిరిగి 15 రోజులవరకు మూసి వేయబడినది.

పనివాండ్ల ద్వారా

వీరు మిల్లుల మీదను, దారిపోవువారి మీదను యిట్ల విధముగా రాజులు పుట్టుకు మొదలుపెట్టిరి. మహాత్మ్యమునంద 50 మంది కూడి రైలుపోవుచుండగా రాళ్లు వేయుచును కర్నీ కోడ్లు మరెవ్వ మోటారు యిటకకరపది ఆగరిమేట్టియు నుకట్టుకుయుతో కట్టుకును ప్రాంతానియ్యెను. పార్టీలుండు ఇరానిమానెమమిద రాళ్లు విసరిరి. అడ్డగియుటకు బద్ధులు కొట్టిరి. వీ.తో ప్రజలు భయపడి యిట్లకొని పోయి రైలు పులును మూసికొని యిండిరి. ఆర్గ్యుమెంటులను కట్టి గుంపును కట్టుచేదమగానిం చెను. అక్కడక్కడ మిల్లుల ద్వారానువకు రాజువేయుచుండిరిగాని ప్రమాదమేమియు జరుగలేదు. కొలా బొంబాయిమిల్లు కంపెనీమిల్లు ఒక్కటిమాత్రము పనిచేయుచున్నది. ఈమిల్లు చాలాదూరమున నుండుటచే సమైక్యముగా ద్వారానువకు యింకను పురకొల్పలేదు.

మిల్లుపనివాండ్ల సంఘము

ఈసంఘమువారు బొంబాయి ప్రక్కనే పంచాయితీ కేర్న గును విషయమును విచారించుటకు ఒక కమిటీసభను నేటి సాయంత్రముల జేసిరి. చిరకు, మిల్లుపనివాండ్లకు దెలియు పరమము లేవు ఒక స్టేటుమెంటు నిజమలె నని తీర్మానింప బడినది.

నివిలుబుట్టిన కమిటీ

కలకత్తా, 4 ఫిబ్రవరి:—వ్యాపకమున రిమోకను అధ్యక్షుడుగా గడిగిన నివిలుబుట్టిన కమిటీవారు కేడుకూడి ముందు చేయవలసిన యెండుటలను జేసిరి. అలాగే బుధ వారమునాడు ప్రారంభ మగును. అప్పుడు సాక్షులు విచారించ బడుదురు.

(అ.పె.)

ఆంధ్రప్రదేశ్ చాలభట సమావేశము, డెన్మార్కు

మదరాసు రాష్ట్రీయ చాలభటసంఘము కార్యదర్శి కె. సంజీవరామయ్యగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. డెన్మార్కు నుండి వచ్చిన వారు 1924 జనవరి 10 వ తేదీ నుండి 28 తేదీ వరకు డెన్మార్కులో ఆంధ్రప్రదేశ్ సమావేశమును చేయుదురు. కార్యదర్శి మహానందు, మహాసంఘము, స్టాండుల్డ్ ప్రభం చములతో ప్రధానముగా పంచుకుంటున్న కొన్ని ప్రయోజనములు, రెండురోజులు ప్రాథమిక, ఆటలు, ఆర్థికసాక్షాత్కరము, సోమములు, గా.పు. అన్ని దేశముల చాలభటులను చేకూర్చి స్వేచ్ఛకొన్న గారు ఆస్వాదమును బహిరి. ఇట్లంతా ఆంధ్రప్రదేశ్ సమావేశము వరకు లండనులో 1920 సం తొలిసారి జరిగెను. ఇది రెండవ సారి డెన్మార్కులో జరుగును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సభ ఆగష్టు 18, 19, 20 వ తేదీలలో నవ్వుట జరుగును. ఇందున్న సభల వీరోచిత కలయిక సాక్ష్య ల్యములను జేసెదరు. ప్రతిదేశమునుండి 6 గురు ప్రతిభలు మూలమే కావలెను. వారు వారికి ఆసనమును కట్టుటలకు మాత్రమే వెంటదెచ్చుకొనవలెను. ప్రతిభలును ప్రత్యేకభోజన వసతియు, బసయ్య సరమును భరతుల ఏర్పాటు జేయబడును.

క్రిందటి జనబోరి (సమావేశము)నకు భారతదేశమునుండి తిగివచ్చింది ప్రతిభలును పోలిదనములు, బరోడానుండి లండనుకు బోయి కొలదిమందియు ఆసనముగా చేరుటకు సభకు జేసెదండిరియను. జ్యోతియునుకొనవలెను. అందుచే ఈయారు హిందూదేశమునుండి తిగివచ్చింది వెడలుకొని ప్రతిభాత్మ్య సంఘములను పనిజేయులెను. మదరాసు బొంబాయి ప్రాంతానియ్యెను గత్తి యింకొకవలెను నేగారెను. రాష్ట్రసంఘములలోను, జిల్లాసంఘములలోను, సగరసంఘములలోను నెవరైన ప్రయోజనముల కొని వ్యయమును స్వయముగా భరించి వెడలుకొని నిన్నటి యిన్నవో శాకు దెలియజేసినవో రాష్ట్రకార్యనిర్వాహక కర్మమువారికి దెలియజేసెదరు. అటుగాక కొంతసేపు మే వారు భరింపగలిగినవో నదినుడ దెలియపరచుచు. ఈ ప్రయోజనములకు పూర్తి రూ 8000 (మూడువేల) ఉర్చుకును. ఇందు మూడు వంతులు తాము భరించుకొనగలిగినవో మిగిలి 1/2 భాగము చందాలై జరుగజేయవచ్చును.

ఇట్టి మహాసమావేశములకు బోయిమాచినవో, అన్ని దేశములందలి వారి కుండవలసిన సోదరభావము—వెంటాండల దని వేసగా జెప్పు వచ్చుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ సమావేశము సభికు జేయుటకు తమ ఆసక శక్తి లాసగుటకై కర్మ స్థాపనలు ఈ యాహ్వానమును అన్ని దేశములకు బంపిరి. ఈయాహ్వానమునకు తగిల్లు సత్కరింపవలెను. అంతేగాక విరో పాజీతము నొక సారి చూచినదెచ్చివో భారతీయులు పోగొట్టు కుందురుగాక.

శ్రీ శిశువారము

శ్రీశ్రీ, ఫిబ్రవరి 2:—ఈ శిశువారము శ్రీశ్రీ నిన్న సాయంత్రములనుగిసిరి. నాటికవిచ్చి జరుగుచుండెనువారికి కాంటె నుకొడించుగాక బహుమతులనుగిరి. ఆగష్టులో నల్ల ప్రాంతము వైపుగారు సభలో ఉపన్యసించుచు, భారతరాజసభకు ప్రభువు అధ్యక్షుడుగా శిశుసంఘమునకు శాసనముల నామోదించుపును అధ్యక్షులకరింపవలెనని తనకున్నదనియు, కాని యిట్టిశాసనము లనుకొనుట ప్రజలలోనుండి రావలెను గాని ప్రభుత్వమునుండి గాదనియు చెప్పిరి. ఇట్టిజుట్టుమొనముస్థలగారకు రాజకీయములు పనిచేయుదురని నమ్మదనని వైటుగారు చెప్పిరి. (అ.పె)

స్థానిక, పురపాలక సంఘముల పరిపాలనకు

సలహా సంఘము

స్థానిక, పురపాలక సంఘముల పరిపాలనావిషయములందు సలహాలిచ్చు సంఘముగా గాని పానగలరాజుగారి అధ్యక్షు క్రింద యాదినకవారిని సభ్యులుగా గవర్నరుగారు నిశ్చయించిరి. రా. బి. బి. తనకావలం చేట్టిగారు (2) జనాబు మహమ్మదు యాహియాలిసా హెబుగారు (3) డబ్బ్యు. విజయరాఘవ మొద రియారు (4) బి. మనుస్వామినాయుడుగారు (5) డి. బి. కె. నూర్యజా రాజులు మూర్తికాయుడుగారు, (6) భాస్కర రాజ రాజేశ్వర సేతుపతి రామశాస్త్రిరాజుగారు (7) రాయ బ. టి. ఎం. సరసింహాచార్యగారు (8) రా. బి. ప్రాజు శెర్వాట్టిగారు. (9) బి. మాధవరాజుగారు (1) ఆర్. వీ. కునుగారు. స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు అధికారిత్వ సభ్యులుగా నుందురు. ఈసంఘము యొక్క పని కేవలము సభిపా నిచ్చుట మాత్రమే.

చెన్నపురి శాసనసభ

నేటిదినచర్య

శ్రీమద్విశ్వేశ్వర శాసనసభ యాయుధము 11 గంటలకు మరల సమావేశమయ్యెను. గౌ. బి. బి. ఎల్. డి. స్వామి కన్ను పిల్చెగాను ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహించె. ప్రేక్షకుల గ్యాలరీలు నిన్నటివలె నిండియుండలేదు. ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

రామలింగారెడ్డిగారి ఉత్తరములు

ఎ. రామస్వామి మొదలియారు:—

గౌ. చిత్తూరుసభ్యులు మంత్రిగారి ప్రకటనను అసత్యమని చెబుటచేతను, ఆయనదేలివిన విషయములు నిజవిరుద్ధములుగా నుండుటచేతను, సి. ఆర్. రెడ్డిగారు తనకు వ్రాసిన లేఖలను బట్టివైచించి ప్రకటించుటకు గూర్చి గౌ. మంత్రిగారు ఆలోచించెదరా?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—గౌ. సభ్యులు యేమి భావించుచుండో నాకు తెలియదు. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల గూర్చి నే నేమియు వ్యతిరేకముగా జెప్పటలేదనియు, తొలుదొల్ల మంత్రిగారిని ఉద్దేశ్యమునకై ఆశించియుండినను సభిప్రాయము అసత్యము. సత్యము గాదని ఖండితముగా జెప్పగలననియు నిన్న నే నేను జెప్పియుంటిని.

ఎ. రామస్వామిమొదలియారు:—గౌ. సభ్యులు చెప్పినది నాకు జ్ఞాపక మున్నది. గౌ. చిత్తూరుసభ్యులతో లేక వేరెవరోగ మునకో నేనికైనను సభ్యుడు మంత్రిగారికి వ్రాసికొనియుండె నా లేదా?

రామనాథరాజుగారు:—చిత్తూరుజిల్లా బోర్డులో ఒక స్థానము గౌ. సభ్యులు నియమింపజేయుచుండరా?

పానగలురాజు:—లేదు. నియమింపబడలేదు. కాని రామ స్వామి మొదలియారుగారి సబ్జిమెంటరీ ప్రశ్నలూ, రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా నాకాయన లేఖలను వ్రాసియుండు విషయము నిశ్చయము. కాని నాకు యీ విషయమున తొలుదొల్ల వ్రాసి కొనియుండలేదను మాట అసత్యము. ఈ యుత్తరములను జూచి ఆయనే గ్రహించుకొనవచ్చును. (అని లేఖలను రెడ్డిగారికిచ్చెను.)

ఎస్. సత్య:—గౌ. మంత్రిగారు, తన పక్షము సభ్యులు ఉద్దేశ్యములకై తనకు వ్రాసినలేఖల నన్నిటిని బట్టివైచించెదరా? అధ్యక్షుడు:—ఇది సబ్జిమెంటరీ ప్రశ్న కాదు.

శశిభూషణరెడ్డిగారు:—మదరాసు శాసనసభకు అభ్యర్థుని నియమించు అధికారము మంత్రిగారి యాధీనమునందున్నదా?

స్వామి వెంకటాచలంపెట్టి:—గౌ. మంత్రిగారి యాధీనమునందు లేని ఉద్దేశ్యముల నిర్వహించుటకు గూడ తమపక్ష మువారి తరపున జోక్యము కలిగించుకొనుటచేతను గలబేరము తెలుపగోరెదను.

ఈ ప్రశ్నకు తుత్తరువు లేదు. ఇది జరిగిన కొంతసేపటికి రామలింగారెడ్డిగారును పానగలురాజుగారును ఉత్తరము లనుగూర్చి సంభాషించుకొనుటకై సభామందిరమునుండి ప్రత్యేక కక్షికి వెడలిరి.

కృష్ణజిల్లా విభజనము

ఎస్. ఆర్. వై. అంకినేడు ప్రసాదబహదూరుగారు:—కృష్ణజిల్లా విభజనము గూర్చి అక్టోబరు 6వ తేదీ ప్రభుత్వప్రకటనలూ, రివెన్యూ సభ్యులు యాదిగత విషయములను దెలిపెదరా?

(1) ఈ విషయము యంతవరకు నిశ్చయింపబడినది.
(2) తాలూకాలను తిరిగి యేర్పాటు చేయుటకు గూర్చి ప్రత్యేకవ్యవస్థలు గాని, సంఘములుగాని యేమయిన నూచనలను జేసినవా?

(3) అట్లయినచో వాటిని ప్రజల యుపయోగార్థమై పత్రికలలో ప్రకటించెదరా?

ఉ:—అక్టోబరు 6 వ తేదీ ప్రభుత్వప్రకటన ప్రకారము వచ్చిన వివరముల రివెన్యూబోర్డువారి విచారణార్థము పంపబడ జూపెను. వారిబోర్డు యింకను చేరబోవుటచే వచ్చిన నూచనలు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారివద్ద లేవు.

(4) ప్రత్యేకవ్యవస్థలుగాని, సంఘములుగాని పంపిన నూచనలను పత్రికలలో ప్రకటించుటవరకునని ప్రభుత్వము వారు తలంపుచున్నారు.

కాంగ్రెసునకు సి. వి. డి. ఉద్దేశ్యము సంపుట

సామి వెంకటాచలంపెట్టిగారు, కాకినాడ కాంగ్రెసునకు బోధించుటకు సి. వి. డి. ఉద్దేశ్యము నొకని తాత్కాలికముగా నొకసారి ఉద్దేశ్యమును గూర్చి నియమించి, వానికి దోడుగా కొందరు ఉద్దేశ్యములను మున్నగువారిని బంపియుండి రనియు, వానికి, అధికముగా అలవెన్ను నిచ్చిరనియు తెలిసిన విషయము నందలి యభ్యర్థమును గూర్చి ప్రశ్నించిరి. ఆకాంగ్రెసునకే రూ 10000 వ్యయము జేయుచేసి, 6 గురుఅంగ్లేయు గురుస్థానలలో నొక ఉద్దేశ్య ఉద్దేశ్యములను జనరలుని అప్పింపెను సి. వి. డి. కాఖిలో నియమించియుండిరా?

ఉత్తరువు:—అట్లు ఒక ఉద్దేశ్య నూపర్చెంటును నియమించుట నిజమేగాని ఆయనక్రింద వెంకటాచలంపెట్టిగారు తెలియదనియు, ఆయనకు అధికముగా అలవెన్ను యిచ్చియుండిననియు ఉద్దేశ్య ఉద్దేశ్యములను జనరలుగారు క్రింద వెంకటాచలంపెట్టిగారు తెలియదనియు, వారికి రూ 10000 వ్యయము భాయపరపలేదనియు జవాబు వచ్చెను.

సామి:—ఉద్దేశ్యముగారిని సి. వి. డి. ఉద్దేశ్య ఉద్దేశ్యముల గా నియమించు ఉత్తరువును లా మెంబరుగారే యిచ్చియుండిరా?

సి. వి. రామ:—లేదు.

సామి:—ఇట్లు అధికసంఖ్యలుగా మద్యములను కాంగ్రెసు సభ్యులకు బంపు నూచన లా మెంబరుగారే జేసిరా.

సత్య:—ఆ ఉద్దేశ్య నూపర్చెంటు యింకను ఆ ఉద్దేశ్య నందే యున్నదా?

సి. వి. రామ:—లేదు.

సత్య:—కాంగ్రెసు సభ్యులకు నియమింపబడిన పోలీసువారి సంఖ్యయు, ఆయన ఖర్చునుదెలుపు సమాచారమును ప్రకటించురా?

సి. వి. రామ:—ఈసమాచారము బట్టునయమున తెలియగలదు.

జై భూ

ఇండియన్ కెయిలు కమిటీవారు చేసిన శిఫారులలో వేటినిన ఆచరణకు దెచ్చిరా? ఇకముందేవి ఆచరణకు దేనున్నారని డి. బి. పి. కేశవపెట్టిగారు ప్రశ్నించిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తరముగా ఒకపేజీమెంటు తయారగుచున్నది. ఆ విషయమందు బట్టివైచించునని తెలిపిరి.

సత్య:—ఇది యెప్పుడు బట్టివైచించబడును.

గౌ. వ్యాఖ్యగారు:—చాల శిఫారులను ఆచరణకు దెచ్చిరి. పేజీమెంటు కొద్దిరోజులలో బయలుపడును.

ఇరిగేషను బిల్లును గౌ. లామెంబరు ప్రవేశపెట్టుమంద బిల్లు విషయము ఆశ్రయలలో నుంచునెనని 24 వ పేజీమెంటు దిగు అర్ధపు ప్రకారము రాగలసమావేశమునకు సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు ఉపపాదించిరి.

ఏదైనను ఒక విషయమునై చర్య పారంభమై జరుగుచుండగా అప్పుడు ఆశ్రయలకేయుటకు మూత్రమే పూర్వ మెంటునందు ఆగారముగలదనియు, బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు తత్తరువుగబోవుచుండ మొదటనే ఆశ్రయల కొరత ఆచారమెక్కడను లేదనియు గౌ. లామెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

మనకు లాభించునపుడు పూర్వ మెంటు చర్యను అనుగమింపక, ప్రభుత్వము వారికి మూత్రము అనుకూలించునపుడు అట్లు చేయుట యప్రస్తుతమనియు 24 వ నిబంధన ప్రకారము, ఆశ్రయల గోరుటకు వీలుగలదని య సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

1914 వ సంవత్సరమున గౌ. పి. బి. కార్మ్యగారు ఇరిగేషను బిల్లును ప్రవేశపెట్ట నుండినపుడు గౌ. బి. ఎస్. కర్మగారు ఆశ్రయల కొరతగా అభ్యర్థన దంగీకరించెను. అందుచేత కార్మ్యగారు అప్పుడు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు వీలులేకుండెను. అందుచేత ఆచారముగూడ నరసింహారాజుగారి యుపపాద కనుకూలముగనున్నది యు ॥బ॥ ఆమంచర్ల కృష్ణారావుగారు చెప్పిరి.

ఆశ్రయల యుపపాదనవై తన యుత్తరువును ఫలాహారాంతర మొనకెదలని అభ్యర్థనను చెప్పెను.

అంతటితో సభ్యులు ఫలాహారములకై లేచిరి.

సి. వి. వేంకటరమణ అయ్యంగారును శిద్దిరాజుగారు సవరణను బలపరచిరి.

వై సవరణలో “స్థానిక ప్రభుత్వము ఉత్తరగణించిన తప్ప” అను భాగమును తీసివేసి “భారతీయులకు శంకూర్త బాకులను తొలగించెడి” అని చేర్చునలెనని టి. పి. రామలింగం శిద్దిగారు ఉపపాదించిరి.

రా. బి. ఆమంచర్ల కృష్ణారావుగారు ఈసవరణను ఆమోదించిరి. సవరణను జాతిజ్యేష్ఠమునలన ప్రవేశపెట్టుట కాదు. గాంధీ మహాత్ముని కెట్టిజ్యేష్ఠ భావములేదని జేవినుగాను చెప్పిరి. ఆయన ఆనాలోగ్ధరకలోనుండినపుడుగూడ యూరపియునలయెడ ద్యేష్ఠములేదని చెప్పెను. అట్టి సుహృద్భావము మరెక్కడ కుండదు. ఈ సవరణ సంగీకరించిన మన యభిప్రాయములను సరిగా తెలియజేసినవార మగుదుము. భారతీయుల బాకులను గమనించెడి కాలనీయుడ ప్రతి కారము వహించుట యనుచితము. అందుచేత ఈసవరణ యనుకూలించునని కృష్ణారావుగారు చెప్పిరి.

“సంపూర్ణ” బయలు “సమాన” అనుపదము నుంచవలెనని శిద్దిరాజుగారు కోరిరి.

రామలింగం శిద్దిగారు ఈ సవరణ సంగీకరించిరి. శిద్దిరాజుగారు తమ సవరణ నుపసంహరించుకొనిరి.

పదసరిగి సరిగా లేదనియు, దీనిని రేపటికి ఆశ్రయల చేయవలెనని గౌ. పి. పి. రామస్వామిఅయ్యంగారు కోరిరి.

ఆమోదన అంగీకరింపబడెను.

స్థానిక ప్రభుత్వము బయలు “బోర్డు” అని యుంపవలెనని టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగా రుపపాదించిన సవరణఅంగీకరింపబడెను.

9 వ క్లాజు అంగీకరింపబడెను.

చుమిగిన క్లాజులన్నియు 22 వ క్లాజుదప్ప చర్యలేకయే అంగీకరింపబడెను.

8 వ క్లాజును 22 వ క్లాజును ఆశ్రయలలో నుంచబడెను. వీనివై చర్య మరల రేపు జరుగును.

ఇరిగేషను బిల్లు

సబ్జిమెంటరీ గ్రాంటులు

ల్యాండువిన్యాయశాఖక్రింద వెంట్రాక్ సర్వేలకీసులలోనుండు పార్టీలకును ఉద్దేశ్యములకును అలవెన్ను కింద రూ 25 ల 1 రాలను ప్రత్యేకముగా కావలెనని గౌ. సర్ ఆర్థు నాపుగారు కోరిరి.

గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

కావేరి, మధుర, తిరునావల్లి, తిరువల్లూరుడివిజయలలో ఇరిగేషనుపనులకై గౌ. పి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారు రూ 114558లను గ్రాంటు కొరగా అంగీకరింపబడెను.

టూర్నాటికారనుబ్రస్తుబిల్లు

నిన్న ఆశ్రయలయైన చోటునుండి తుత్తుకుడి బ్రస్తుబిల్లు లోని 8 వ క్లాజునై చర్య మరల ప్రారంభమయ్యెను.

టూర్నాటిక మండుటకు అభ్యంతరములలో నిన్న శిద్దిరాజుగారు “స్థానిక ప్రభుత్వము ఉత్తరువు గావించినతప్ప, బ్రిటిషు బాకులు” అని యుపపాదించిన సవరణను ఎస్. సత్యమూర్తిగారు బలపరచిరి. కాలనీలలో శ్వేతబాకులు భారతీయుల సవరణ పరచుచుండెదనియు, కెన్యా ఇమ్మిగ్రేషనుబిల్లు అందు తకు నిదర్శనముగ నుండుననియు సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

గాంధీయహాత్తుని ప్రశంస

ఆర్. డబ్ల్యు. జేవినుగారు ఆర్థికశాఖ కార్యదర్శి ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ప్రతిదేశమును ఇమ్మిగ్రేషను చట్టములను గావించుట కధికారము కలిగియుండ ఈ దేశమునకు మూత్రము లేదు. తమ దేశీయులు ప్రతిబాకులకు నుండిన, ఆ దేశీయులకు భారతదేశమునకు వలసరాకుండ ఇమ్మిగ్రేషను చట్టముల గావించుట కధికారము భారతదేశమునకు అధికారములలో నేలభింపగలదు. ఈ బిల్లులో ఉప:దకులకు, సత్యమూర్తిగారును తలచిన సవరణలను ప్రవేశపెట్టిన, ఆ ప్రతికారము ఈ రాష్ట్రమునకు మూత్రమే అస్యయించును. దీని వలన గల గు ను లాభము విశేషముండ బోదు సత్య మూర్తి గారు కెన్యా నిర్ణయమునుగూర్చియు కెన్యా ఇమ్మిగ్రేషను బిల్లునుగూర్చియు, ప్రస్తావించిరి. నేటియువయును నేను వారాప్రతికలను చూడ కెన్యానిర్ణయము మరల మారునని తెలిసికొంటిని. రాజ్యప్రతినిధియు ఈవిషయమై సానుభూతి గలిగియున్నాడు. కాలనీల ప్రభుత్వములలో చర్చించుటకు ఒక యుపసంఘము నియమింపబడెనున్నది. ఈవిర్పాటులకు, కొంతవరకు సమాధానము కుదురగలదు అందుచేత, ఉపపాదనకు ఈసవరణను ఉపసంహరించుకొనవలెనని కోరుచున్నాను.

ప్రస్తుతము దేశమంతయు, భారతీయులలో నగ గణ్యులగు నొకరు ఆపరేషను అనంతరము ఇరిగేషనును పొంది అపాయకర స్థితినుండి తప్పించుకొనినందులకు సంతసించుచున్నది. అందులకు ముఖ్యముగ, సత్యమూర్తిగారు ప్రాతినిధ్యము వహించు పక్షమువారు అధికముగ సంతసించుచున్నారు.

పి. కేశవపెట్టిగారు అందును సంతసించుచున్నారు.

జేవినుగారు:—ఈ సవరణ నిన్న ఉటయింపపాదించబడుచుండెను. ఆయన విషయల వార్తను గూడ నిన్న మనము విగలిగిమి (వార్తాధ్యయలు) అట్లుండ, ఈ సవరణ జాతిజ్యేష్ఠమునకు సంబంధించి యుండలేదా యని నేను అనుకునున్నాను; ఈ విషయమై గాంధీగారి నే యడిగిన, ఆయన ఈ మార్గమును సహించవలెనని నేనునమ్మెను. దీనికలన వెంటనే గణ్యుల లాభమును లేదని జేవినుగారు చెప్పిరి.

భారతదేశమున భారతీయుల ఆభివృద్ధికి సంపూర్ణావకాశము
 యును అందవలయునని గౌరవసభ్యుడు ముహూర్తమున ఆర్థిక
 సభ్యుడు హేళనముగా ప్రస్తుత మిమ్ములయొద్దనున్న సభ్యులు
 దానిని సహజముచేయు అవకాశముకరముగా నున్నది. బ్రిటిషు
 సామ్రాజ్యమున భారతీయుల పౌరసత్వపు హక్కులను సా
 తంత్ర్యములేక అవమానముచేతు లొనగనగుచున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితి
 లలో మాకున్న స్వల్ప అవకాశముల నుపయోగించి దేశవాసి
 వుల నాదులగు గౌరవింపబడుదురు

ప్రభుత్వమునుండి, ప్రభుత్వము ఇట్లు పోత నను
మాటాడుట ఎంతమాత్రము సరైనదని అట్లేపించుచున్నాను.
గత ఛార్జ్ టూడ్ హంటుగారు ఈ కానకసభకు జాబులు
X కరిగించుచున్నారని, అట్టిగొర్రుముల భారతీయుడైన
దైనను ఆపాదనలనుండి నేని వారు మాట్లాడిన విధమున భా
వతీయుడు వ్యక్తపాదీయులనుగా? చర్చించుచు గాని మరి ఇతర
జేతమునందు గాని అట్లేయుట సుప్రార్థనకు వాడుకలు ఆ
సభనింపక సుప్రార్థనాకర్తలను లేకయుండిరను కొనెదము.
బ్రిటిష్ పార్లమెంటును దెలిసినను ఈ విషయమై ప్రస్తావించిన
బ్రిటిష్ ప్రధానమంత్రి గా. టూడ్ హంటుగారివలె పోతనము
X మాట్లాడిన మాటలను బ్రిటిష్ పార్లమెంటు సహించెదరా?...
అని సభ్యులూరిగారు చివ్వుచుండిరి. అట్టికి నమము
జాబులు X కంటు అనుట చే ఆభ్యుత్తుడు న త్య
మూర్తి నాటికి కూర్చుండుచున్న విషయము ననుసరించి సమము
X జాబులుగంటు అట్టియుట మోషనుమై చక్కపారం
భము కావలయునని చెప్పిరి. సభ్యులూరిగారు మరల రేపు ఈవి
షయమై మాట్లాడుటకు అనుకూలములైనారు.

అభ్యంతర తీర్మానము

పాపంకాలము 4 గంటలకు మంట్లాచలం శెట్టిగారు
అభ్యంతర తీర్మానమునై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. దీనివ్యా
చరిత్ర ఈదిగువ వివరము తెలుపబడింది.

మానకాసన ప్రభుత్వముజేతమున మంత్రులమై కానక
సభ్యులు విశ్వాసములేదని గతవారముగా తెలుపుటకు రామలింగ
రాజుగారి రాక తీర్మానము నుపసాదించి సభ్యులూరిగారు
ఈక్రింది విధమున ప్రశ్నించి నుండిరి:—“ప్రభుత్వమువారికి అను
మోలముగ సమ్యకుల నిర్వహణయినది ప్రభుత్వము వారు
కానకసభ్యుల కెవ్వరికైనను లేఖలుపంపిరా? ఇందులకు ప్రత్యు
త్తరమిచ్చుచు ఎవ్వరికి లేఖలుపంపబడలేదని గా. టూడ్ హం
టుగారు కానకసభ్యులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చియుండిరి.

కాని సభకు మాజీరాకలయినను నామినేటెడ్ సభ్యుల
నందుని కొరకు లేఖల కమిషనుకు పాడినందులకు లెచి
వార్తలుపంపి. గా. పానులరాజుగారు ఈక్రింది లేఖను
జూదాపు 80 మంది కానకసభ్యులకు పంపియుండిరి.

పానులరాజుగారి లేఖ

మృదాంగగర్వ మెంటు

ప్రొద్దుపెంటు జూన్-21 నవంబరు 1923

నవంబరు నెల 21 వ తేదీనాడు పంపించిన విశ్వాస
రాహిత్యతీర్మానము నందగ్గరను తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ
సమ్యకుల నొసగి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుటకై, అదినము
మీరు సభకు రాకలయునని కోరుచున్నాను.

ఇట్లు

(సం)సి. రామారాయణగారు,

ప్రధానమంత్రి.

ఇట్లు లేఖల కమిషనుగారు తంతివార్తల పంపించినను
గా. ప్రధానమంత్రిగారు లేఖలు వ్రాసియుండినయిన కొంత
కాలము జరిగిన పిమ్మట ఎల్లవకు తెలిసెను. అప్పుడు సభ్యులూరి
గారు ఈక్రింది ప్రశ్న అడిగి యుండిరి:—

ప్రభుత్వమువారు ఎట్టిలేఖలు పంపలేదు అని గా. టూడ్ హంటు
గారు కానకసభ్యులకు చెప్పివచ్చుచు గా. పానుల రాజుగారు
వ్రాసిన లేఖనియ్యమై వారికేమైనను తెలిసియుండెనా?
ఇందులకు టూడ్ హంటుగారు ఈ క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర
మిచ్చియుండిరి:—“సభ్యులూరిగారు లేఖల కమిషనుకు పంపిన
తంతివార్త విషయమై ప్రశ్నించుచుండినది కలది నే నా
దినము అట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చితిని. నామినేటెడు
సభ్యులు మాజీరాకలయినను కొంతమంది లేఖల కమిషనుకు
గారు తంతివార్తలు పంపిరగాని ఈ విషయము సమ్యకుల నిర్వహణ
యినది ఎట్టిసూచనను చేయలేదు.

అపోజమను వర్తమువారి వాదము

కానకసభ్యులందు సర్ ఛార్జ్ టూడ్ హంటుగారు
ప్రభుత్వమువారి వత్తున “ఎట్టి లేఖలు పంపబడ
లేదని చెప్పుచుండ గా. పానుల రాజుగారు
మానకాలో వ్యక్తపాదీయులను ఎంతమాత్రము యుచితముగ లేక
నియు, పానుల రాజుగారు ప్రభుత్వమువారికి అనుమోలముగ
సమ్యకుల నిర్వహణ కొరకు లేఖలు పంపటకు అధికారములేద
నియు, సభాసాయకులకి తెలియక ఇట్టి లేఖలు పంపటమయ్యె
ఈ లేఖలు పంపబడుటచే నామినేటెడ్ సభ్యులు, కొంతమంది
అసభ్యులారసభ్యులు రామలింగరాజుగారి తీర్మానమునకు వ్యతిరేక

ముగ సమ్యకుల నిర్వహణయినను, సభకు ఇట్టి చర్యను ఖండించు
ట యుచితమనియు అపోజమనువారు వాదమొనర్చుచి.

మంత్రులవాదము

మంత్రులు ప్రభుత్వ నిర్వహణయినను, అసభ్యులార
సభ్యుల అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటవారికి హిత మొనగుట
యందులకు సభ్యులను, ఈసభ్యులను ప్రధానమంత్రి నిర్వహించి
చేసినయిన మంత్రులపక్షమువారి వాదము.

సి. రామలింగరాజుగారు

మరియో? విషయము. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము సం
దర్భమున కొంతచర్చ వ్యక్తులమామగములేన. నందగ్గరమున
పానుల రాజుగారు అప్పుడు ఇట్లు చెప్పియుండిరి:—రామలిం
గారాజుగారు తీర్మానమునందు సభ్యులను, మరొకరిని
ఈవిధమునను కొరకు మాకు లేఖలు వ్రాసి యుండిరి. అస
భ్యులని రామలింగరాజుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఈ విషయమై
విషయ ప్రకటితము బడలయునని ఎ. రామస్వామి మొదలిగారు
ఒకప్రశ్న చేసిరి. నిన్నటివిషయము ఆ ప్రశ్నకు గా. పానులరాజు
గారు ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:—

“జూబోర్డు సభ్యులను కానకసభ్యులకు పది నిర్వ
హణయినను మైసూరుపాలకు పది కొరకు కామలింగరాజు
గారు నాకు పంపిన లేఖలు నాదగ్గరున్నవి. ఈ లేఖలకు ప్ర
తినియట నా కిమ్మమలేవన్ను రామలింగరాజుగారు విశ్వాస
రాహిత్య తీర్మాన సందర్భమున చెప్పిన మాటల నుపసాదించి
కొనకుండిరి. ఈలేఖలకు ప్రకటితము అనవలయును.” ఈ
విషయము ప్రధానమంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినచే ఈ విష
యమై సుప్రార్థనలను తెలుపు ప్రకటనలు గావించుటకు
రాజుగారు సభాభ్యుత్తుని అనుమతి చేసిరి. బుధవారమున
ఈప్రకటన గావించుటకు అభ్యుత్తుడు అంగీకరించెను. ఏమైన
ఏమైన ఎవరు వెయ్యి లేఖలపెట్టినను నామినేటెడ్ మంట్లాచలం
శెట్టిగారి తీర్మానము నందగ్గరనునే రామలింగరాజుగారి విష
యమై వివరములను తెలుపుట ఉచితమని అభ్యుత్తుడు అభిప్రాయ
పడి ప్రకటనలు గావించుటకు రాజుగారి నిన్నపాపంకాలమే
అనుమతి నొసగిరి.

రాజుగారి ప్రకటన

నిన్నపాపంకాలము రాజుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—
నవంబరు నెల 11 వ తేదీనకు నేను పానుల రాజు
గారు మిత్రులుగనుంటిమి. మేమిరువురము ఒకే రాజకీయ
కు చేరుకుంటిమి. అసహాయాద్యము ఈ చర్యకుందున్నపుడు
నేను సభ్యులయిన పట్టప్రధానసభ్యులకు యుపసాధించుచు పట్ట
భయము ప్రభుత్వవిశ్వాసములను ప్రవేశపెట్టవలయునని హితము
చేసియుంటిమి. ఈవిశ్వాసములకంటె వ్యతిరేకములను సంఘములందు
పదవులు తప్పకదని నా అభిప్రాయము. ఈఅభిప్రాయము నంద
గ్గరను నున్నముగ ఎన్నియో వర్తాయములు ప్రకటింపియుం
టిన. ఇట్టివినియులగా నేను జిల్లాబోర్డుసభ్యులకుగాని, ఇతర
ఈవిశ్వాసములనుగాని అభి. పిండుట కప్పకము. పానుల రాజు
గారు నేను మిత్రులుగ నుంటిమి. ఒకే రాజకీయ కుటుంబము
అన్యోన్య ప్రాతిలో పనిచేయుచుంటిమి. ఈవిశ్వాసములమై
వారితో నేను ప్రసాదించినను, వారితో వారు ప్రసాదించినను
తిప్పుకాలము. ఈ సందర్భమున ఒక విషయము చెప్పవలసి
నాను రహస్యముగ మిత్రులు వ్రాసికొను జాబుల రహస్యము
గ నేనుండవలయుననియు బహిరూపముపూడవలయు నుగ్రము నా
గరికప్రపంచము అంగీకరించుచున్నది.

ప్రణయినామియును కల హింతు కొనిన కరస్ప
రము వ్రాసి కొనిన లేఖలను తిప్పి ఇచ్చి చేయుట
ఇంగ్లాండు నందు ఆచారముగ నున్నది.
కావున మిత్రులు వ్రాయు లేఖలు రహస్యలేఖలుగ పరిగణించబడ
వలెను. ఏలయిన ఆలేఖలను ప్రత్యేకముగ పాటించుటకు నీయ
లేదు. వారిమైత్రి పుష్కర సంభావనలు ఈలేఖలకు అవకాం
కరములు. నేను వ్రాసిన లేఖలను ప్రకటింపవలయుమై గా. పా
నుల రాజుగారు నా అభిప్రాయము తెలిసికొన గోరుచున్నా
రు. ఈవిషయమై నాగరికప్రపంచమువారు అవలంబించు ఆచర
ణ ముత్రికానికి తెలిసియుండును. నేను ఏమియు ప్రత్యుత్తర
మిచ్చును.

అభ్యంతర తీర్మానముపై చర్చ

ఈతీర్మానమును ఉపసాదించుచు మంట్లాచలం శెట్టిగారు
చిన్న ఉపవాక్యమిచ్చిరి. తి నిమిషములు మాత్రమే మాట్లాడిరి.
పానుల రాజుగారు లేఖలకు పది ప్రధానమంత్రిగారి చర్య
సభాగౌరవమునకును సభ్యుల గౌరవమునకును వ్యతిరేకముగ

నన్నదని చెప్పి, సభకు ఈవిషయమై తన ఆక్షేపణను ప్రక
టించుట అనవలయునని.

కేభూమణి కథోగారు బలపరచిరి. సభ్యులు గారు
తీర్మానమునకు అనుమోలముగ మాట్లాడుచు తనకుమాత్రమే
గాను ఒకపోవుకాదు చూచిన పిమ్మటనే తాను మంత్రివర్తమున
కు వ్యతిరేకముగ సమ్యకుల నిర్వహణయినది తీర్మానించుకొనె నని
చెప్పెను.

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, రంగనాథం మొదలి
గారు మంట్లాచలం శెట్టిగారికి అనుమోలముగ మాట్లాడిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి లేఖ ఫలితముగ ఎవ్వరు తీర్మానము
కు వ్యతిరేకముగ సమ్యకుల నిర్వహణయినను, రామలింగరాజుగారి
తీర్మానము మంచి యెట్లవలెననియు, సమ్యకుల నొసగిరి అట్లు
స్వామి ఉడతయగుచు, పోన్నపాపి నాయుడుగారు మంట్లాచ
రాజుగారు చెప్పిరి.

నామినేటెడ్ సభ్యులకును ఎన్నికొనబడిన సభ్యులకు
వ్యతిరేకములను గోపాలముగారు అట్లేపించిరి.

వీరశర్మగారు తీర్మానమును అట్లేపించుచు నామినేటెడ్
సభ్యులకు విచక్షణజ్ఞాన మున్నదనియు మంచియెట్ల వలెననియు
చియే ఆతీర్మానమునై సమ్యకుల నొసగిరియు, పట్టపరిక్షలయ్య
కు వ్యతిరేకములను విచక్షణజ్ఞాన మున్నవారే శ్రేష్ఠు
లనియు చెప్పిరి.

వినకాచలం శెట్టిగారు మంత్రిగారి చర్యను సమర్థించుచి
మంత్రిగారిని దూషించుటకై అనవలయునని ఇట్లు అపోజమను
వర్తము వాడు అట్లేపనల గావించుచున్నారని.

రాజకీయ విషయములందు సత్కర్తరనము అనవలయు
చెప్పియంత్రిగారి చర్యను కఠినుగ ఖండించిరి. రాజకీయ సాం
కాయముల నేర్పరచుట అనవలయునని నొక్కిచెప్పిరి.

గా. పా. తో. గారు ప్రధానమంత్రిని సమర్థించుచు గా. టూడ్
హంటుగారి ప్రత్యుత్తరము చదివిన ఈ వివాదమునకు అనుకూ
లముడననిరి. సభ్యులూరిగారు అట్లుచెప్పి మిగిల్చి నాకు
ఇంగ్లీషు లాగావచ్చును, అని చెప్పిరి.

రామస్వామి మొదలిగారు తీర్మానమును అట్లేపించిరి.

సభ్యులందు ప్రజోయోగరము లగు విషయములమై
చర్చచరుకుటలేదనియు వ్యక్తిమానము, అధికమగు చున్నదని
యు ఇదంతయు అంత ముందవలయుననియు చెప్పి మంత్రిగారి
చర్యను సమర్థించిరి.

నలేక మొదలిగారు మంత్రిగారిచర్యను ఖండించుచు పాను
ల రాజుగారివై తనకుఅధి:మగు గౌరవముగ క్రియున్నదనియు
గ కీతురములందు ముగ్రము పానుల రాజుగారి చర్యలు
అక్కడి గట్టుకులేదనియు చెప్పిరి. పానుల రాజుగారి గౌరవము క్రి
రికొరకులేదను ఈ విషయమై మంత్రిగారిచర్యను ఖండించుట
అనవలయునని తీర్మానించుకొనినట్లు చెప్పెను. రామలింగరాజుగారి
లేఖలవిషయమై మాట్లాడుచు సభాప్రతిష్ఠకు భంగకరమగు విధ
మున వ్యక్తిసమస్యలు ప్రామాణ్యమునకు వచ్చుచు ఇందులకు
చి.తిల్లిరి.

పానుల రాజుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తాను రహ
స్యముగ లేఖల పంపలేదనియు ఇట్లు లేఖల పంపుట తప్పక
నియు చర్చసమయమున తీర్మానము ప్రకటించనందున తానులకుం
డెననియు చెప్పిరి.

అప్పటికి 8.30 గంటలకుటచే నిమగ్ననలనుసరించి చర్చ
అంతమొందిల్లుగ పరిగణించబడెను.

అంతటితో సభ ఆరంభమయ్యెనని. మరల కానకసభ
రేపు ఉత్తము 11 గంటలకు సమావేశమయెను.

* * * * *

ప్రశ్నోత్తరములు

నిన్న మంత్రివారిము కిర వేడి కాటి. భాగి
ఈ తర్వాత ప్రత్యుత్తరములందు కొన్ని యాదీగున ముద్రితములు:—
బల్లారిలో సాగుబడియగు భూమి

ఎ. రంగనాథం మొదలిగారు:—(1) బల్లారి జిల్లాలో
తొలిపంట, రెండోపంటలకుగానె ఎంతభూమి సాగుబడియగు
చున్నది? (2) 1919 నుండి రెండుపంటలకు ఎన్నియో
కరములు సాగుబడియగు చున్నది?

ప్రత్యు:—(1) 2,84,660 ఎకరములు, అందు 84,760
ఎకరములు రెండుపంటలు పండుచున్నవి. (2) ఈదిగువ పట్టిక
కున కాటలిన వృత్తాంతము తెలియును.

సంవత్సరము.	సాగుబడియగు భూమి.	రెండుపంటలు పండుచున్న భూమి.
1919—20	ఎకర. 2,240,541.	84,604.

సివిలు కేసు

విశ్వనాథదాసు:—అభ్యుత్థానియమియటలే జిల్లాబోర్డు
తనిమీదుల తనియొన్నవని మంత్రిగారిచ్చినానుపనుట కవకాశ

సవ్యక అమ్మాయి మారడమరకు పామానుపదలమిద గొని
 తోయి దింపుచున్నారా?

కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

కుష్టుకు తైలము

ಅಮೃತ ರಂಜನಯ್ಯ, ಜಿ.ಎ. ಬೆಂ. ಬಿ. ಯು, ಮೈಸೂರು

29-1-4, - 4520

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 6-వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

వసరము కా 1-కి	రూ 45.0-0	తెలంగాణ 55.0-0	వరకు
వియ్యము బస్తా			
మనుమల తెనాలి	రూ 45 గలది	రూ 12.0-0	14.0-0
నెల్లూరి	,, నీటా	,, 16.9-0	17.0-0
డిల్లీ	,, డిటా	,, 16.8-0	17.0-0
రామలూ కా. 164 బస్తా 1-కి	,,		8.8-0
గుమ్మల	,,	28.0-0	24.0-0

(2) వడ్డ్య ధాన్యములు

వసరము బస్తా 1-కి 205 ర.	రూ 12.0-0	రూ 18.4-0
నెల్లూరి	,, నీటా	,, 10.8-0 10.12-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 12.8-0 12.18-0
మనుమల	,, నీటా	,, 18.0-0 18.12-0
కులము	,, నీటా 164	,, 7.4-0 7.8-0

(3) సూనె వస్తువులు

గుమ్మలము కా 1-కి	రూ 170.0-0	175.0-0
నెల్లూరి కా 1-కి	,, 14.0-0	26.0-0
కొండాపురం వరుసనకకట్ట కా 1-కి	,, 60.0-0	62.0-0
యెర్రక ప్రదేశము	,, 55.0-0	58.0-0
వరుసనకకట్ట గానక కా 1-కి రూ 148 మనుమల కా 1-కి	రూ 165.0-0	185

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయవసులు కా 1-కి	రూ 210.0-0
మారవసులు	,, రూ 165.0-0 170.0-0
మిరకకాయలు (గుంటూరి) కా 1-కి రూ 90.0-0	105.0-0
గుంటూరుపాడకట్ట నీటిమయ ముంగ 1-కి రూ 45, 50	
కాళహస్తి పాడకట్ట	,, రూ 60, 70
చెల్లూ కా 1-కి	రూ 50.0-0 55.0-0
తిరవండు కా 1-కి	రూ 85.0-0 56.0-0

(5) ఇనుము

పట్టా రథం కా 1-కి	రూ 82.0-0	88.0-0
చరం	,, 84.0-0	85.0-0
రథం	,, 86.0-0	44.0-0

(6) లోహములు

కండి 100 కులంకు	రూ 78.0-0	81.0-0
బంగారము, కులము 1-కి	రూ 24.8-0	25.0-0
కరం 1-కి		16.8-8
ఇర్రడి కా 1-కి	రూ 272.0-0	275.0-0
రాగి డిటా	రూ 814.0-0	816.0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి	రూ 55.0-0	55.5-0

(7) రంగులు అలిజరైను

అల్పకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	రూ 110.0-0
తొట్టికృష్ణము డిటా		

రత్నపురుషలేహ్యం

శుక్లవస్త్రమున కప్పుకొనియు, బలహీనరసోగ్ధియు, యుగళియును. శుక్లమేహమునల్ల కచ్చివద్దకు, మాత్ర రోగము అయినా యీయందుకల్ల కచ్చును. కుశువ్యాధులవలన చెడినరక్తమును బాగుచేయును. శీత 3-4-లు.

శక లేహ్యం

విజాతకరైన కర్ణియ అయ్యకమందు. కథ్యమలేదు. కచ్చి రూ 1.8-0 అ.

పట్టాభిరామవైద్యశాల

రాయవరం- గోదావరిజిల్లా.

అందరును వాడతగిన

మామదన మంజరిటానిక్ మాత్రలు

పీటినివాడుచే ఆయుర్వేద, ఆంధ్రము, ఆశోగ్యము మొదలగు వైద్యమును, అన్ని రకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలోనైనా మంచిచుము నిచ్చును 40 మా గల బట్టి 1-కి ధర రూ 1 వైద్యవిద్య కాంబినేషన్ ప్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ

27 ప్రజాబలవర్మ, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

అభివృద్ధికాఖా మంత్రిగారు

ఫి.బే.నె. 1:—కర నెల 28 ది రాత్రి అభివృద్ధికాఖా మంత్రిగారి శ్రీయుత దివాన్ బహదూరు టి. యెస్. కె. జ్ఞాని పీఠ గారు మాపురము: కరుదెంచి, 80.1-24 తేది రాత్రి మాపురము కుద్దె సంగుసహాయకృతులగు శ్రీయుత అన్నదేవుల గోండురెడ్డిగారు గౌ. మంత్రిగారి గౌరవార్థమై వారి కృష్ణుల మున నొక గొప్ప వింతవరించిరి.

హిందూమహమ్మదీయ క్రైస్తవ అనుభవములేక విందార గించి.

తిరుచానూరు

(విశేషలేఖరి)

కాలమానము

ఈ ప్రాంతము లెచటాచిను కలవు దప్పకసంధించు నటుల యున్నది. ఈయెటపంటలు సుస్థములయ్యె. అచటచట యుండెడు కొద్దిపంటలును, జలధారము లేమిచే మాడిపోవుచున్నది. వర్షముగురియు చిన్నములేమియు గానయ్యె. వీరలైతలు పాపము! ఒక్కవేళకైన దినుటకులే, నూడబెట్టియుండిన ధాన్యమునంతయు నమ్మి కృషి చేయుటకు వెచ్చించి, యిపుడల్లాదుండె బాడ కడుదుఃఖముగ యున్నది. దినదినమున ధాన్యముల క్రయములబాడ వృద్ధిచుచునే యున్నది. ఏదియెట్లండినను, అప్పుసావ్యులకేసియో లే; కళ్యాణలసమ్మియో, ప్రభుత్వమువారికి కిక్కులుపూతము తెల్లించుచున్నార.

మహాత్ముని అస్ససత్

గాఢిమహాత్ముని అస్ససత్తనమయై వారాపత్రికలలో బాచినప్పటినుండియు, ఇప్పటివరకును మిగుల నాతురతతో శ్రీరామార్ల వేదాయమునకు వెళ్లి, వేదవిశిష్టతలకు లొంగి, మహాత్ముని సత్త్వ రోగ్యము లోకకు ప్రార్థనలగాంచిరి. ఇప్పుట నిదిగారి కొండవూతమే శుద్ధున కష్టములనే ధరింపవలయునని మిగుల నత్యాచార్యుతో నున్నారు.

కంభాభిషేక మహాత్మ్యవము

ఇచటకి గమింపవలయును తిరుపతిపురమున శ్రీగోవింద రాజస్వామివారికి కడచిన నెల 27 తారీఖు నెండు 81 వ తారీఖుకలకు, కంభాభిషేకము జయప్రదముగ జరుపబడెను. వేదవేదములు నానాదేశములనండి వివరాలను బాడ విచ్చేసి యుండిరి. శ్రీ మహాంతువారు, నాతిమరభేదముల బాటిపక, అన్ని కర్ణులులవారిని మహాత్మ్యము పూర్తి యగు వరకు అన్నదానముల నొసంగిరి. కడటిరోజున ఉన్నవమున కేలెంచిన జనమందలించి భూషణించిరి. వీరసాదలకండర మున కష్టధానముల గావించిరి. పండితోత్తముల కడటికిని బహుమతి లొంగిరి. కడటిదరు మహాంతువారి సేవారస్యభావమున గొనియాడుచున్నారు.

లక్ష్మీవిలాస గ్రంథాలయము

ఈ గ్రంథాలయమున కిదిగల అధికముగ, కాంధ, కాంగ్రెసుగ్రంథముల నొసంగిరి. మహా లైయనడలగ్రంథములు క్షరి యున్నది. వానినియందుల కొకభవన మొక్కటిలేనిది మిగుల కొరతగా నున్నది. ఈ గ్రంథాలయకృతులగు శ్రీయుత క. రంగనాథయ్యగారు బి. ఏ. ఎల్. టి. వారు, ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత మా. అనంతరాంబు బి. ఏ. బి. యల్ వారు, గౌరవకార్యదర్శులగు శ్రీయుత క. శ్రీనివాసాచార్యులవారు కడుశ్రమమున నొకభవనము గట్టిపరచుచునని పాటుబడుచున్నారు.

వైద్యసహాయము

మాతలూకాబోవేదా రీగామమున నొక వైద్యశాల యేర్పరుచుటకు మారుగ రూ 50 అ నిలువగల మండల కడటి: పంపునట్లు తెలియచున్నది. ఇట్టియేర్పాటులన జనులకేమియు సహాయముకలగక, కష్టక ముప్పువాటిలొని భయపడుచున్నారు. అందులకు ముగ్ధామహా సత్త్వలతో నొకవద్ద యుండెడిన తెలియచున్నది. రోగములకీటితము యొక్కతలేని సామాన్య జనులందులకు తెల్లకయొగింతుతో శాస్త్రీయముగ నున్నది. రోగములకీటి, మంద.టి యనుసామెత నువరించి బాధయొకటియు మ.ద.టి యిచ్చియెవల నట్టిబాధ మోచుగట సుధనించుకొని చేరుగాను. కాన, యెట్టి యుపకారములేముట, యవకారమవు గాన, కడితేయండిన మేలగునని పురజను లభిప్రాయపడుచున్నారు.

బందరు

(విశేషలేఖరి)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ సంఘసభ్యుల సాధారణసభ కడచిన నెల 81 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నుమారు 12 గంటలకు కాంగ్రెసు కార్యస్థానములో సమావేశ మయ్యెను. అం దీ కేంద్రముకృష్ణానదులు గావించబడెను:—

తీర్మానములు

1. మనజిల్లాలో ప్రభావీరకార్య కర్మరుడుగా బ్రసిద్ధి కెక్కినట్టియు మనజిల్లా కాంగ్రెసుసభ్యులు నగు శ్రీ కామార వేదవేంకటదాసయ్యగారి యకాలమరణమున కీర్తనారు మిగుల జింతిలను దుఃఖితులై యున్న వారి కుటుంబమునకు తమసాను భూతిని దెబ్బించున్నారు.

2. అసహాయకృష్ణమునుగూర్చి తిరిగి ప్రజలలో మరల నూతనోత్సాహము గలిగించుటకై జిల్లాలో ఏకైక వేర్కొన్న స్థానములలో ఫిబ్రవరి నెలలలోగా వైద్యసహాయము యేర్పాటు చేయుటకును, యెర్రజిల్లాలనుండి ప్రజలును లిప్పించి ప్రబోధము గావించుటకును తీర్మానించిరి.

3. కైకలూరు 1. వీరికిలాట, 3. నడివాడ 4. చెన్నూరు 5. వెదకల్వెల్లి 6. శ్రీకాకుళము 7. అనంతరా. నూడూరు 8. మల్లనోలు 9. పాండా.

3. తాలూకాకు ముగ్గురుచోట్లను నెలకు రూ 3 గల జీతమునకు మించకుండాను ప్రచారములను తగినవారి విచారించి సంవత్సరమువరకు పనిచేయునట్లు ఏర్పాటుచేసి అధికారము కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి కిచ్చివేసవచ్చునది

4. ఈజిల్లాలో దూది నిల్వకేసికొనుటకై పదివేలరూపాయలములధనముతో నొక ప్రైవేటు కంపెనీని యేర్పాటుచేయుటకు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారిని కొరకుయ్యెను.

5. ఈజిల్లాలో శుద్ధకలత్పత్తి వ్యాపకముల నభివృద్ధి చేయుటకై ఈక్రింద వేర్కొన్న ప్రదేశములందు, అనంతరాను బట్టి వీరి: వెంట, దూది, యేటలు, నూలు, కష్ట్రములు నిలువకేసికొనుటకు కెట్టింది విక్రయించుటకు, జిల్లాలో కాంగ్రెసుసంఘములకేర్ప. నెలకేసికొనినదగాని వివాననపద్ధతి మీదగాని తగినరూపా తీసికొని దిపోల నేర్పాటుచేయుటకు తీర్మానించుటయైనది.

6. కైకలూరు 1. గురజ 3. చెన్నూరు 4. శుద్ధకల్వెల్లి లాట్, 5. పాచురు 6. గుడివాడ 7. ముటసాల 8. అనంతరా. వెదకల్వెల్లి.

7. ఈజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము తోపుక, కాంగ్రెసుసంఘమును ప్రచారముచేయుటకును లిక్ స్వరాజ్యనిధి వసూలుచేయుటకును ఒక మోటారుకారును, ఒక వైసికీను కొనుటకు తీర్మానించిరి.

కార్యనిర్వాహకసభ

1-1-24 తేదీ ఉదయము నుమారు 8 గంటలకు కార్యనిర్వాహకసభ ప్రారంభమయ్యెను. జిల్లాలో శుద్ధకలత్పాత నేర్పాటుచేయు కర్మకులనుగూర్చి చాల చర్చజరిగినవిషయము లిట్లు తీర్మానించిరి:—

కైకలూరు, చల్లపల్లిలోని శుద్ధకలత్పాతగుూర్చి విచారించి తగినయేర్పాటు చేయుటకును గుడివాడలో బజారు అంబే యముగారును, పాచురులో అత్కూరి నాగేశ్వరరావుగారును వారికోర్కెప్రకారము ప్రయత్నముగా స్వంత శుద్ధకలత్పాతను పెట్టుకొనునట్లును, శుద్ధకల్వెల్లిలోని బుద్ధ బాబ్బా వెంకటేశ్వయ్యగారు పెదకల్వెల్లిలో నున్న కృష్ణమూర్తిగారు యదవనల్లి వెంకటేశ్వరుగారు అని. డిల్లీలో వేమూరి నువ్వయ్యయ్యగారు, గొల్లపూడి చలపతిరావుగారు హామీమీద కొట్టుకొట్టె అ, అరువుపాటితో కాంగ్రెసువారికి నిమిత్తంలేకుండా కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిర్ణయించు కమిషనుకు శుద్ధకలత్పాత. నేర్పాటుచేయునట్లును మురువేపల్లి కంఠెనెడ్ల బజారు అంబే యముగారుహామీమీద శుద్ధకలత్పాత నెలకేసికొను కాంగ్రెసు వారు నడిపించునట్లును తీర్మానించిరి.

ప్రచారకుల యేర్పాటు

బందరుతాలూకాకు కల్లూరి రామారావు, అన్నావర్యుల లక్ష్మీనారాయణగార్లు, నిడతాలూకాకు కల్లూ వెం. కేశ్వర రావు చిరువోలు కొట్టిశ్వరరావుగార్లు, గుడివాడతాలూకాకు గుళ్లపల్లి శ్రీరాములు, బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావు భేకపూడి రామారావుగార్లును ప్రచారకులుగా నేర్పాటుచేసిరి.

మోటారుకారును వైసికీను తెప్పించే విషయములలో భ. పట్టాభిషేకారామయ్య సంతకముగారికి కార్యదర్శిగారికి సంబంధపాత్ర క్రమమయ్యెడెను.

గోదావరి సెంట్రల్ డెల్టా

(ఒకవిలేజిరియం)

తాలూకాబోర్డు విభజన

రాజమహేంద్రవరం తాలూకాబోర్డు విభజనగావించి అయిదావంకర్షణకుంచి బరుగున్న అస్యాయము మొన్న మొన్నటివరకు ప్రజలలో విశేషప్రచారము గాకపోయినను యిప్పుడు త్వరితము ప్రజలలో ప్రాచుర్యమును గొందరు సభ్యులు బోర్డులో 17-1-24 తేదీన తాలూకాబోర్డు విభజన అవసరమని చేపట్టిగాము డెల్టా ప్రజలను అగ్రహారాలకు చేసెను. వెంటనే తాలూకాబోర్డు విభజనకు అగ్రహారమును పెంటల్ డెల్టా వోటర్లకభిమంతులగామును బరుగులయే గాక, మామిడివరం రాజోలు యొక్క యిక్కడలములందు గూడ యిట్టిసభ్యులు, తీర్మానములు చేయవచ్చును. ఇందువలన యిచ్చి అధికారము పెంటల్ కేంద్రమున ప్రజలకు జరిగి అస్యాయమును తొలగింపబోవో పరిస్థితులు తీవ్రభావము జేయవలసినది తోచును. గత ముగింపదినము తాలూకాబోర్డు బహిష్కరణ 'స్వయంకారము' (Direct Action) అనేవిషయముల ఎక్కువగా చర్చించబడెను. స్వయంకారము తీర్మానమును 22 రు వ్యతిరేకము 21 రు అనుకూలము అగుటచే తాత్కాలికముగా ఒకపోయెను. జిల్లాబోర్డు వారును స్థానిక కాఖ్యంత్రయ యావినయమై సకాలమున మేల్కొనెదడ గాక!

శిక్షార్థపు నీటిపన్ను

డెల్టాలోని శిక్షార్థపు పక్షుల వనూలు చాల అస్యాయముగా కలిగియున్నది. రెనియ్య, ఇంజనీరుకొద్దోగల యా శిక్షార్థి ప్రభుత్వరాయడిని తొమ్మిదేయటయే యుద్ధేక్షగా చూచుకొనుచున్నట్లును, సాబుకు 2200 నీటిపన్నుకల్గించు ఒక్కగాములలో 1900 రూపాయలు శిక్షార్థపుపన్ను విధించబడెను. కొన్ని భూములపై అసలు వన్నుకు పదిరెట్లు తొమ్మిది కట్టుట చేసెను చూచిరి. ఒక్కొక్కప్పుడు యిరువదిరెట్లుకూడ కట్టెననియు తెలియచున్నది.

నీటిముంపు పల్లపుభూములు

ఈ శిక్షార్థపుపన్ను విధింపబడినభూములలో నీటిముంపు గల పల్లపుభూములవిషయము మిక్కిలి అస్యాయముగా కనిపించుచున్నది. ఈ భూములు కర్షణముకు తగినవేటనే కలిగియున్న నీటిలో చూచియుండును. కావున నీటిసేకరణ కర్షణములలో పూర్వమే అసగా యేపిజిల్, మేనెలలో నీటిసేకరణ చేసికొనుట యెప్పుడును రివాజు. గతమునుకూడ 1907 నుండి యీ భూముల నీటిముంపుభూములని అంగీకరించి, అప్పటినుండియు యీ భూములమీద సేకరణ పల్ల నీటి సేకరణచున్నది. కాని యీసంవత్సరము అట్లు జూను 15 వ తేదీకి పూర్వము సేకరణచేసిన భూములపై అస్యాయముగాను ఆక్రమణగాక శిక్షార్థపుపన్ను విధించిరి. పక్షులగాములలో దీనిని చూచి రైతులు అందోళనచేయుచున్నారు. శిక్షార్థపు పన్ను కొట్టిచేయవలసినదియు, ముందునుంచి తమ పల్లపుభూముల నల్లనీటి సేకరణ చేసికొనుటకు సుప్రచురు ఉత్తమ పల్లపుభూములను నియు రైతులు కొరచుచున్నారు. ఇట్లుజరుగని యెవల భూములు నీటిలో కలిగియున్నావు చూచిపోవును గాన జూన్ 15 వ తేదీ అనంతరము వాటిని సేకరణచేయ వలసినదనియు, భూములు కర్షణగా నుండుటకు కర్షణ మొంటును పరిశంకర్షణకు కమిషన్ కొనుటయు తీర్మానించినది తెలుసుకొనుచున్నాము.

కొంగ్రెసు ప్రచారము

తాలూకాబోర్డుల అంతర్వేదియేగ్గాటును వివిధగా చేయుచున్నాడు. అమలాపురం తాలూకాసంఘము కొంగ్రెసు ఆంధ్రక మిలకను వేల్పునడచెను. అమలాపురం హిందీపాఠశాలగూడ యింకను తిరిగి తెరువబడలేదు. అమలాపురం తాలూకాలో మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమము నుండుంచి గామ పుష్కరికముల సాగించుటకు చక్కని అంశములు వెల్పులు గలవు. స్థానిక వాతావరణము ప్రచారమును యిందువలన మై పూనుకొని పనిచేయుచునది తోచుచున్నది. శిక్షార్థపుపన్ను అసాధ్యమైకరముగా నున్నది.

ఇతిరవినయములు

డెల్టాలోని అస్యాయ చాల పాముగానున్నది. రాజమహేంద్రవరం నుండి సబ్ కలెక్టరుగారు అమలాపురం తాలూకాలో ఆటాబండి పోయియున్నాడు. ఇది విడిచి పోయినాడు. నీటి పల్లపుభూములు

అగ్ర పక్షులపాకరు ఎ. ఎల్. సి. గారిని కత్కరించి గారనించిరి. అమలాపురం పట్నములో మంచి పుష్కరికాంధాగా రము కలవరము తలవండుట కోరిననుము కోసినను పడి యింట్లో మొన్నటి కొంగ్రెసు విశ్రమించి అయినట్లు కొంచెము కలవరము కానించుచున్నది. పండితకోటి భారత పుష్కరికములను తమ అర్హతము నలంకరించుటకు నమూనా నున్నచున్నది కాబోలు.

బీజ్ బండ్. తెనుగు దేశములో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి జేంచినది. వ్యవస్థమందు గాని మూత్రముతో గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెవల వెంటనే నిలిపివేయును. ముసలితనమును తొలగించి యవ్వన మొసంగును. త్వరిత సరములకు బలము నిచ్చి ఆశ్చర్యమగు వీర్యపుష్టి నిచ్చును. ఘోరమగు శుక్ల నష్టమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించినది. దురభ్యాసముల వల్లగలిగిన శక్తిహీనతచే కృశించువారిని వెంటనే ప్రళంప సుఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. ఈమందు యొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటించుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అనుమతించనందున ప్రకటించబాలము మందుపుచ్చకొనువిధము మందుతో పంపబడును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలసినా రు 2-0-0. వి. పి. చార్జీజరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం

38 జైరాగిమతం వీధి, మద్రాసు.

దే హ ము

అందువిషయమున అవరిమిత మగు జాగ్రత్త శ్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము పరమానంద మని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నార కదా, ఇందుకుగాను ఆలంకరిగ్రహమాత్రలరుడపయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే మాత్రలు చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు వాటిల్లును. 219 సర్వముగను:— ఆలంకరిగ్రహ జ్యోతిషభాషయము అని వ్రాయండి. 28 బ్రాహ్మ, జుకరాను.

దంతశూల హరి

కల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహ 0-14-0 దంతశూలకు శైత్యము, రసవట్లు, పుష్పివన్నులు, వర్షి కలిగిన దంతములు మెడలగునని కారణములు. నొప్పిగల పోటు దూదని మందులో తడిసి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును. అమృతాంజనము డిప్రో, మదరాసు - బొంబాయి.

చాకులు - తాళములు

మంకలికత్తులు. అంశసాదరణత చేయవలసినది. కేలంజుని. వెంటనే భరణకాటలాగుడ వ్రాయుడు. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్ కట్టెలు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. 8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) తెలంగాణ అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

రోజుకు రూ 3 లను

అనంతరము లేక నే మికు తీరికయున్న క్షుమ మి గృహమునందు 6 లేక 8 గంటలకాలము పనిచేసిన సహించినవలెను. గాన మీ విరామ సమయమునందు మా

దర్బార్ ఆఫ్ నిట్టరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుదు.

మీరు సొమ్మును పెట్టుబడి పెట్టిన తరిమ పను లన్నియు మేమే నేర్చెదము.

దీనిని ఉపయోగించిన వా లొకరు యెట్లు వ్రాయుచున్నాడు. గెస్ట్ హిల్స్ ఆంధ్ర కో, కలకత్తా.	గెస్ట్ హిల్స్ ఆంధ్ర కో, 40-వ డిపార్టుమెంటు 8, కమ్యూనికేషన్ బిల్డింగ్ కృత్ వీధి, కలకత్తా.
నేను మీ కడకుండి దర్బార్ నిట్టరును తెప్పించి రు 3 నెలలైనది. నా గృహకృత్యము లన్నియు నెరవేర్చుకొని రోజుకు 9 పరములు మేజోర్స్ కు తయారు చేయుటను. నేను మేషి ను తెప్పించుకొనినందున మిక్కిలి సంతోషించెదను. బాల లికాను, గోపాల్ కంజ్ బీచ్ గాను.	అయ్య, "రోజుకు రు 3 లను గడించు" మార్గమును తెలుపు మీ ప్రాస్పెక్టును పంపును. కపాలభక్తుల నిమిత్తమై యిందు వెంబడి 1 అనా స్థాపుకు పంపియున్నాను. పూర్తి చేత పూర్తి నిలాసము

ఇ స నో వే లి

ఇకనో ఫెలి ఉచితా అంటి మలేయోర్ జోవిధమున వాడుటచే చోరియా రాసీ యొక అటంక పరమము. క్షుమ కలరుండును జోవిధము లన్నిటిలోను దిగ్విమోచి. క్షుమార్థ క్షుమమును సేవించుటచే ముతరకు, అయితే ఈ దివ్యార్థమును సేవించిన బహు కాలము నుంచియున్నది కిష్టకు మరుగున. తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యశాస్త్రజ్ఞులే దీనిని కిపాన్ చేసి యున్నార ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ఒక మాత్రను సేవించిన మలేయోర్ రాసీ యొక అటంక పరమము. దిగ్విమోచి ఉపయోగించుటకు ఇకనో ఫెలి అను జోవిధముగలదు. ఇకనో ఫెలి అనునదియే ద్రవరూపముగా రయారు చేయబడినది.

ఫెటో - చెనా

రక్తకణములను మంచి పీడికి తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా పనిచేయును. మలేయోర్ జోవిధముచే బలహీన మైట్టియ మి ఇతరకణములచే కలిగిన ఆకాయముల నడలిక, నిస్సక్తుక మున్నగువాటిని పోగొట్టుటయందు దీనికి గమనమై టూనికు మ లేదియు లేదని నిస్సయముగా చెప్పవచ్చును.

తిమరు గాయపు, మాత్రోచ్చ కోగము, మాత్రమునందు ఉత్పా ఎక్కువగా చేరుట, యితరమాత్ర వార సంబంధమైన వ్యాధులను పారదోలుటయందు అనమానమైనది, వార కోగమునకు రామరామ మంటిది.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపుతో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

నేరుగా తయారుచేయునట్టి వారివద్దనుండియే మీకు అవసరమైన బొమ్మలను తెప్పించుకొ

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd.,

The Place For Economy Genuineness & Reliability

ది డక్క ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మితవ్యయమునకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, సమృద్ధిమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన బొమ్మల
హిందూ దేశమందు అంతటను, బర్మా, సిలోను మొదలగు జాగాలన్నిటిలోను బ్రాంచీలుగలవు.
వ్యాధివివరములు తెలిపిన బొమ్మలయొక్కము ఉచితముగా తెలుపబడును. దరఖాస్తు పంపినచో క్యాట
లాగు, క్యాటలాగ్ యిసాముగా పంపబడును.

Head Office :—Dacca 8, 8-1 Armenian Street Decca
Calcutta Branches :—Stand Road, Bhawanipur, Sovabazar, Bow Bazar.

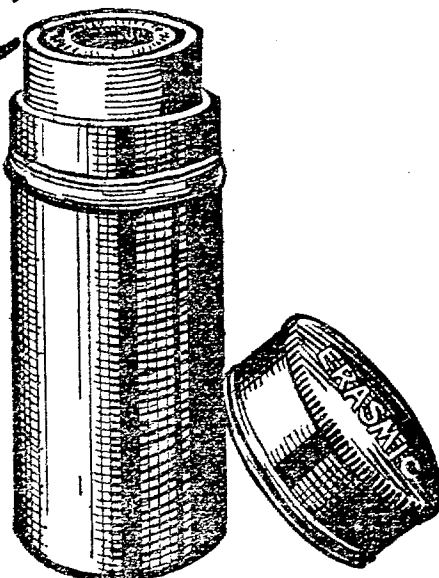
ERASMIC Shaving Stick.

Does not dry on the face.
Its rich creamy lather
helps the razor to give
that close clean shave
which is so desired.

BRITISH & BEST.

ERASMIC. Perfumers. LONDON. PARIS.

TO BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS.

పాశ్చాత్య వెంటిటాచలపండితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమూర్తలకై ఒప్పగింపిన
వేన వేలు యోగ్యతాప్రతికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. డాక్టర్ బ్రూక్, డెహ్ ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. బై. ఇన్ స్ట్రీట్యూటు
అఫ్ నైచుర్ యునైటెడ్ స్టేట్స్ అఫ్ అమెరికా ఐ. ఎల్. అఫ్ ది కాంటి ఇన్ స్ట్రీట్యూటు లండన్, కన్
గ్లింగ్ కమిషన్, ఎయర్ లైన్ నం. 2 బొంబాయి:—మీ లోకామయహార కస్తూరి మూర్తలను ఉపయో
గించిన దానిలో క్యాస్టోర్బ్యూటన్లు, క్యూబానా, అజీల్లము, ముల్లద్ధకము ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి,
జ్వరములు, కిల్లయ్యాడుము మొదలగునవి గుణమైనవి.

(2) మ. ఐ. ఎన్. అమృతరావు, సీనియరు కర్ణాటక, కానెటరీ కమిషనరు, మైసూరు కర్నాటక మంట్లు, మైసూరు.
మీచేత తయారుచేయబడుమున్న లోకామయహార కస్తూరి మూర్తలను సేవ పయోగించియున్నాను. మిక్కిలి
గుణముగలదని

(3) మ. కే. కే. విక్టోరియా కలెజ్ ఆఫ్ మెడిసిన్ నం. 9-41 వీధి బొంబాయి, రంగూను. బర్మా.
మీ లోకామయహార కస్తూరి మూర్తి, నాకను, నాకద్దక వస్తువును లోగులపను సంపూర్ణమైన
శుద్ధి నిచ్చును.

(4) మ. లాల్ సింగ్, మోడ్రే, కబ్ అస్సీస్టు డక్టరు సికోహ్, రాజపుటానా.
మీ లోకామయహార కస్తూరి మూర్తిను నేను ఉపయోగించుచున్నాను. చాలగుణము గలదని. కరుణ మే 12 సీసాలను పంపుడు.
బుడ్డి 15 ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 బొంబాయి శేరు.

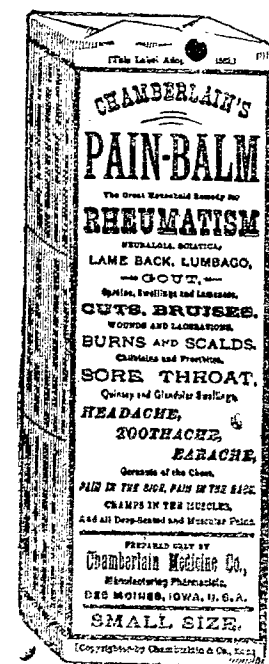
పాశ్చాత్య వెంటిటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మైసూరు.

[4]

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారజీ, యోగవృక్ష
సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము,
భూతలైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానాటి చీప్లీజ్ అదా
మాల విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని
మామూలీయము, మామిడిచెట్టును పుట్టింపుట, జీవముతో
సమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత మామూలీయము
భూమిపైన గజముయొక్కను గాలిలో మనుష్యుని నిరాశ్చరముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మున చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీని ధర రూ 4-0-0 కా. (211883-6)
డి. ఎల్. జవార్జనకాయా & సోనోలు, నుంబూరు 4వో.

చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్

వాత సుష్పలు, నడుము
నొప్పి, కాలినగాములు,
తలనొప్పి, పండ్లనొప్పి,
నరుకులు, చెబ్బలు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో
విక్రయమునకు
33 దొరకును. (1)

ఎలక్ట్రో బంధన ఆభరణములు

మీ సొంత ఆర్థిక ప్రయోగ
చేయండి 1:0 > బ్లూ కట్టె
క్లిక్ కరము అమృతబడిన
బంగారు కట్టెము యిది

చూచుటకు రు 500 రూపాయలు విలువ గలది. దీనిని 8 : సం
క్రమముల బిడ్డలు మొదలు పెద్దలు సహా పునయోగించ వచ్చును.
దీని అనేకలక అంపియున్నాము. దీని గుణము యుపయో
గించు వారికి తెలుగును. దీని ధర.

మేజరకం	రు 4 8 0
రెజిస్టరకం	1-8 " 2 8 0
1/2 కానులదండ	" " 6 0 0
1/4 మెంచికానులదండ	" " 5 0 0
చేతి కాపుల బక	" " 1 4 0
చేతి గొలుసులు బక	" " 1 12 0
7 రాళ్లు జన్మకొడైమకో	1-8 " 2 0 0
కప్పులు బక	

గలమునాకు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు,
కె. నాథముని అండుసన్ను,
164, వైశాల్యాన, కడప గూ.